

KTH Arkitekturskolan, projekt A11P3B
"Boende, arbete, klimat", VT 2013

Lärare:

Linnea Holmberg
Daniel Widman
Weronica Ronnefalk
Daniel Johansson
Ulrika Horn af Rantzien
Christian Madsen
Monika Lenkman
Ola Keijer
Myrke Torstling Everts
Stefan Petersson
Tove Forsblom
Andrew Nettleton
Karin Saler
Jens Engman

Examinator:

Jelena Mijanovic

Introduktion	03
Utvecklingsområde	04
Utbildningsplan	05
Examination & momentindelning	06
Veckoschema	07
Utställningsschema	08
MOM1 - Platsanalys	09-11
MOM1 - Scenarier	12-13
MOM1 - Manifest	14-15
MOM1 - Examination	16
MOM1 - Utställning	17
MOM2 - Upplägg	18-19
MOM2 - Referenser (uppmätning)	20-22
MOM2 - Utställning	23-25
MOM3 - Upplägg	26
MOM4 - Upplägg	27

Introduktion

År 2007 skedde en global förändring i vårt sätt att bo och arbeta. För första gången i historien var fler människor bosatta i städer än på landsbygden. Vad innebär det för stadsutvecklingen och den individuella människan? Hur påverkar det vårt energibehov som väntas stiga med 50% från 2005 till 2030.

Vårt projekt handlar om skala och relationer. Att förstå samband och sammanhang. Hur och varför saker är sammankopplade, beroende, påverkade av varandra.

Hur reflekterar arkitekturen vårt sätt att leva, våra relationer till varandra och samhället i stort. Kan man läsa av politik, ekonomi, kultur, etc. i en byggnad. Kan man läsa av en tids ideologi i en bostad?

Vi zoomar in och ut; tittar på både planeten och den enskilda lilla bostaden och dess relation till aktivitet.

Projektet är förlagt till 2030, som en kommentar till stadsledningskontorets "Vision Stockholm 2030". Vi utmanar stadsledningskontorets bostadsutvecklingsområden som ligger i en krans runt innerstaden genom att bebo Stockholm City, mer specifikt området kring Kulturhuset. Vi hoppas att detta väcker en diskussion och debatt kring vad en förtätning av vår stadskärna skulle innebära.

Genom en rad övningsuppgifter sträcker vi på begreppet boende i relation till aktivitet, vi ifrågasätter rådande normer och föreställningar. Vi tolkar ordet klimat och låter det innefatta både den klassiska innebörden av klimat såsom väder, vind, årstider, etc, men låter det även anta olika prefix som tex politiskt-, socialt-, ekonomiskt, kulturellt klimat.

Projektupplägget ifrågasätter också vår roll som arkitekter i samhället. Endast en liten del av det som byggs i världen ritas av arkitekter (ca 5%). Av det som byggs är största delen bostäder (ca 80%). Har den klassiska arkitektrollen relevans i denna ekvation?

- Vision Stockholm 2030, nya bostadsområden
- Åk1, Arkitekturskolan, nytt bostadsområde

Den årskursgemensamma frågeställningen om vad en förtätning med bostäder skulle innebära för Stockholms City, kompletteras med 7 lärarlagsspecifika teman:

LL1: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **mat**?

LL2: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **en ny Hötorgsskrapa**?

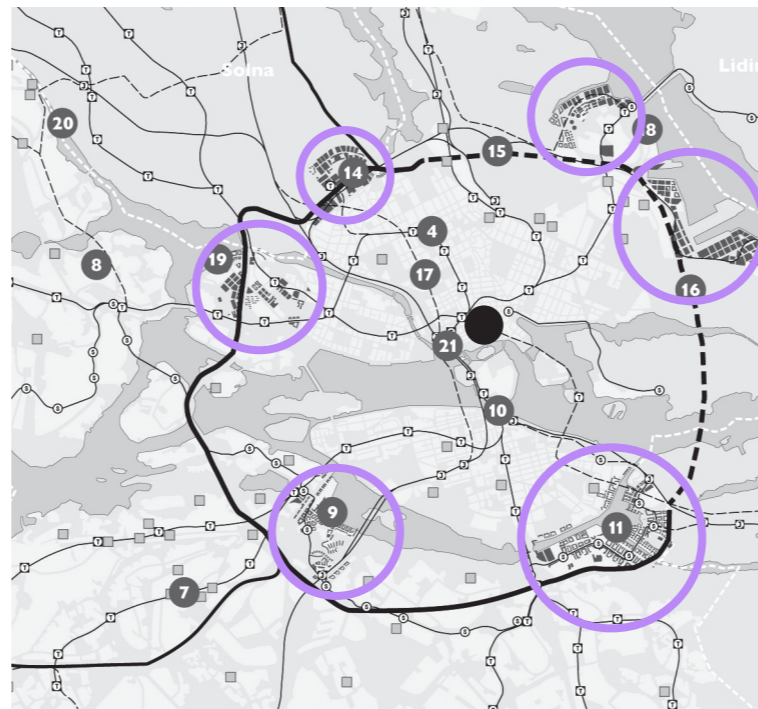
LL3: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **nya tekniker**?

LL4: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **att innergårdarna bebyggs**?

LL5: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **maktstrukturer**?

LL6: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **hyperurbanitet**?

LL7: Hur påverkas boende i Stockholm City 2030 av **normer**?

Utvecklingsområde: Kulturhuset + 2 min.

Fler bostäder i Stockholm City

Varför ska man bygga bostäder i Stockholm City?

Vad händer med en stad eller stadsdel när den får museistatus; när rivning, förändring och/ eller förtätning inte är tillåten?

Detta fenomen går att identifiera i framförallt äldre Europeiska städer. De har förvandlats till turistdestinationer med lite annan verksamhet.

Samtidigt växer och förnyas städer med en rasande takt på andra kontinenter, tex Asien. Rivning, förnyelse och förtätning anses där vara en naturlig del av en stads utveckling.

I Klarakvarteren, med bakgrund i en omvälvande rivningshistoria, är detta extra känsliga frågor.

En annan relevant fråga som är specifik för Stockholm City och området kring Kulturhuset, är vad avsaknaden av bostäder innebär för stadslivet där? Hur kan vi förändra stadspulsen genom tillförseln av nya bostäder?

Med utgångspunkt i frågorna ovan och samarbetet med Kulturhuset kommer vi därför att testa ett scenario där vi bygger bostäder i en radie på 2 minuter från Kulturhuset.

Vårt arbete kommer att resultera i en utställning på Kulturhuset med målet att engagera Stockholms invånare. Detaljerad beskrivning finns senare i detta dokument.

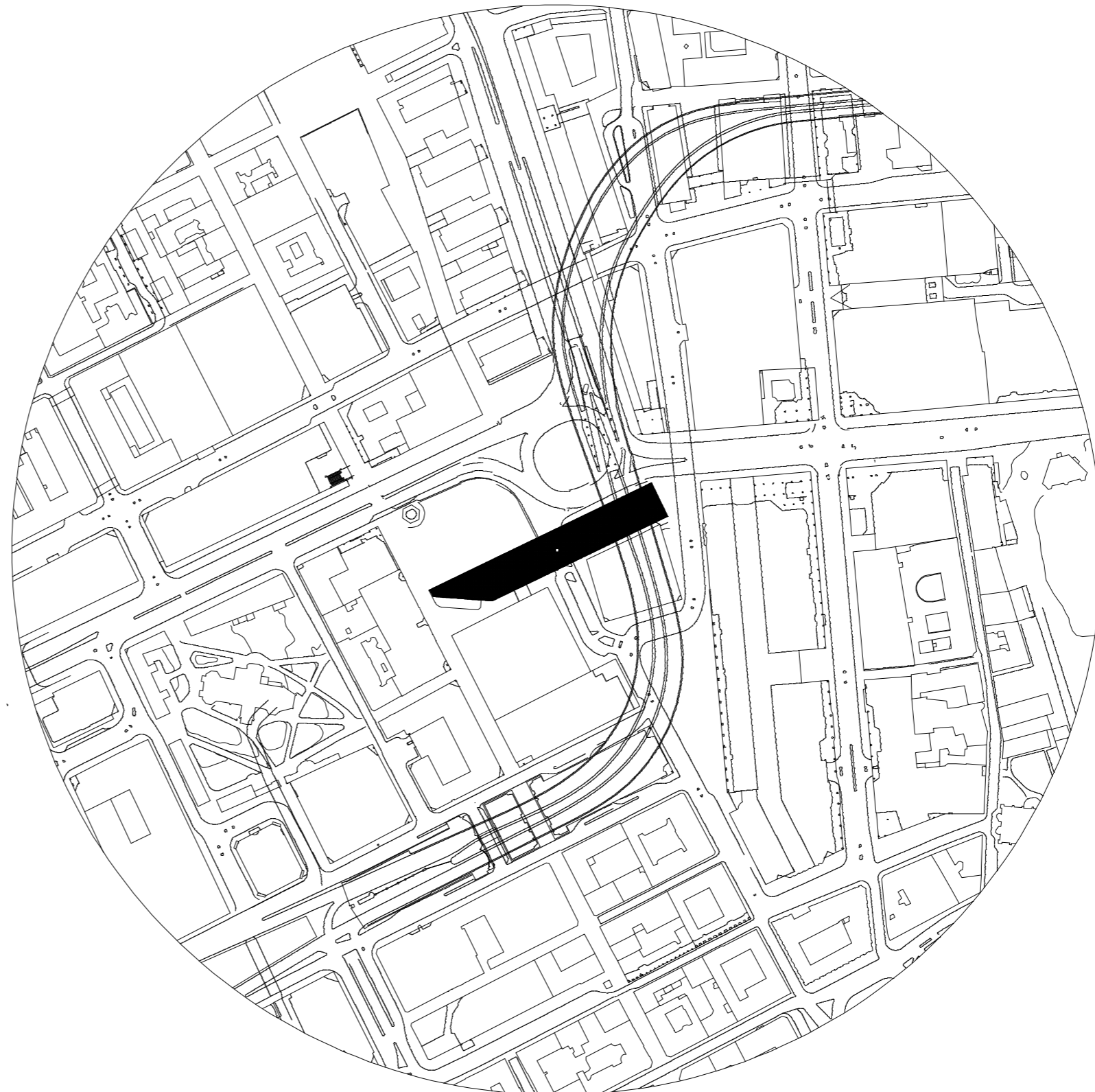
Kulturhusets tidning

Text om utställningen i Kulturhusets tidning:

Tema: Staden som scen

KTH Arkitekturskolan, studenter från årskurs 1, 22 feb - 21 april

Utställningen "Fler bostäder i Stockholm city!" visar resultatet av sju studios på Arkitekturskolan med studenter från årskurs 1. Studenterna har arbetat med frågeställningen om vad en förtätning med bostäder skulle innebära för Stockholm city, mer specifikt området kring Kulturhuset. Projektet utmanar stadsledningskontorets "Vision Stockholm 2030", där bostadsutvecklingen har planerats i en krans runt innerstaden. Arbetet presenteras i modell och vykort från år 2030 som visar nya stadsbilder av Stockholm city.

A11P3B: Utbildningsplan

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

01 Sammanställa referenser som kompletterar och belyser de introducerade begreppen. MOM2

02 Börja studera och förstå arkitekturens material, mått och dess konsekvenser. MOM2-3

03 Problematisera begreppen boende, aktivitet, struktur, plats i förhållande till det egna projektet. MOM1

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

05 Bearbeta, gestalta och redovisa ett förslag på en arkitektonisk lösning kopplad till material och konstruktion utifrån ett sammansatt rumsprogram på en given plats. MOM2

06 Integrera de byggtkniska grunderna i sin arkitektur med avseende på klimat, kraftflöden, stabilitet, stomme, material, schakt, kommunikation, installation och brand. MOM3

07 Reflektera över och utvärdera sitt resultat och sin arbetsprocess samt sammanställa det i en portfölj tillsammans med sina andra projekt/kurser från året. MOM4

Kursens huvudsakliga innehåll

I det stora projektet i åk 1 utförs en undersökning av sambanden mellan boende, aktivitet, klimat, genom gestaltningen av ett sammansatt rumsprogram för en byggnad i en stadsmiljö. Aspekter och frågeställningar kring boende, arbete och klimat studeras och organiseras med hjälp av begreppen aktivitet, struktur och plats. Klimat belyses också genom att sol, vind och temperaturförhållanden får informera gestaltningen med målet att skapa goda mikroklimatförhållanden och energieffektiv gestaltning. Genus och maktperspektiv belyses genom att bostadsarkitekturens normativa aspekter problematiseras och kritiskt informerar gestaltningsprocessen. Viktigt för arbetsprocessen är insamlandet av referenser som kompletterar och belyser relevanta typologier och kan informera gestaltningen av projektet.

Behörighet

Godkänt projekt A11P1B och i huvudsak godkänt projekt A11P2B.

Litteratur

Se litteraturlista tillhörande respektive moment.

Examination

Projektet är indelat i 4 moment varav det sista momentet behandlar sammanställning av de tre arkitekturprojekten i åk1: A11P1B, A11P2B och A11P3B.

- MOM1 - Moment 1, 6,0 hp, betygsskala: P, F
- MOM2 - Moment 2, 6,0 hp, betygsskala: P, F
- MOM3 - Moment 3, 3,0 hp, betygsskala: P, F
- MOM4 - Moment 4, 1,0 hp, betygsskala: P, F

Krav för slutbetyg

Lärandemålen examineras under hela basutbildningens projekt genom redovisning av process och resultat i vid kursstart specificerade uppgifter. För godkänt betyg krävs dessutom avklarade inlämningsuppgifter, aktiv närvaro vid föreläsningar, seminarier, handledningstillfällen och genomgångar.

Examination av hur väl studenten uppfyller lärandemålen sker efter samråd mellan examinator och övriga lärare med bedömning i följande tre delar:

1. *Studentens arbetsprocess, projektutveckling, frågeställningar och dokumentation av detta bedöms.*
2. *Studentens förmåga och skicklighet att på ett utifrån föreläsningar, uppgifter och lärandemål adekvat sätt använda och hantera relevanta representationer, teknik och övriga gestaltningsverktyg bedöms.*
3. *Studentens avslutande inlämning, projektets kvaliteter och möjligheter prövas och diskuteras utifrån sitt arkitektoniska och konstnärliga undersökande.*

Kompletteringskrav

Ej uppfyllda eller redovisade lärandemål medför krav på komplettering som skriftligen skall motiveras och meddelas studenten inom en vecka efter projektets slutdatum. Det åligger studenten sedan att självständigt utföra detta arbete inom given tidsram, vilket innebär att det måste vara helt färdigt och skriftligen godkänt av examinator senast två veckor innan slutdatum för påföljande projekt.

A1P3B: Examination, momentindelning

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

01 Sammanställa referenser som kompletterar och belyser de introducerade begreppen. MOM2

02 Börja studera och förstå arkitekturens material, mått och dess konsekvenser. MOM2-3

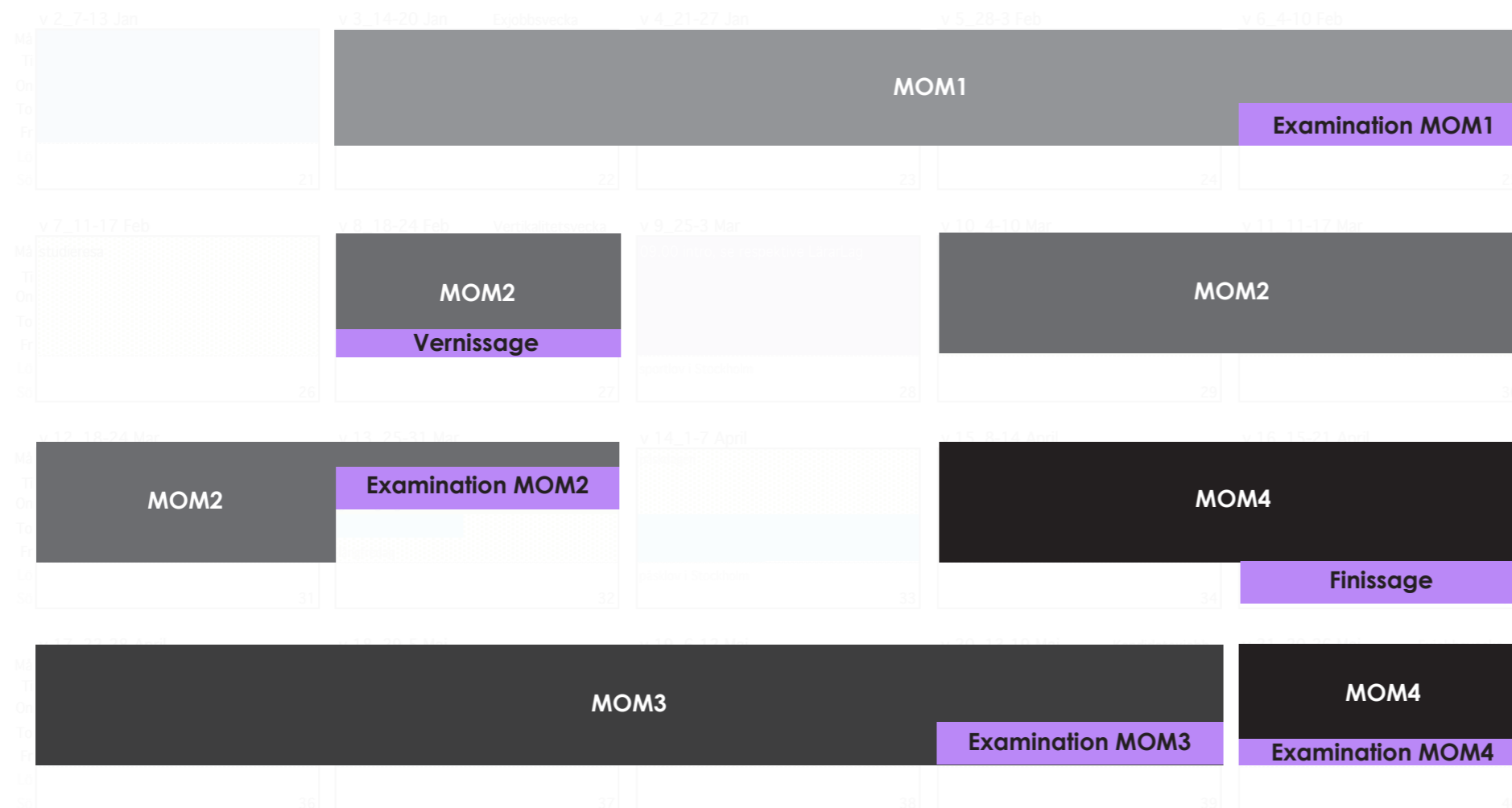
03 Problematisera begreppen boende, arbete, klimat / aktivitet, struktur, plats i förhållande till det egna projektet. MOM1

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

05 Bearbeta, gestalta och redovisa ett förslag på en arkitektonisk lösning kopplad till material och konstruktion utifrån ett sammansatt rumsprogram på en given plats. MOM2

06 Integrera de byggtekniska grunderna i sin arkitektur med avseende på klimat, kraftflöden, stabilitet, stomme, material, schakt, kommunikation, installation och brand. MOM3

07 Reflektera över och utvärdera sitt resultat och sin arbetsprocess samt sammanställa det i en portfölj tillsammans med sina andra projekt/kurser från året. MOM4

A1P3B: Veckoschema

Översiktsschema 2011-2012

Observera att detta endast ger en veckoöversikt.

Blockschema finns på http://www.kth.se/polopoly_fs/1.336193!/Menu/general/column-content/attachment/Schema%20åk%201%20120902.pdf

Detaljerat kursschema (det enda schema som gäller för kursen!) finns på http://schema.sys.kth.se/4DACTION/WebShowSearch/13/1-0?wv_type=4&wv_category=2096&wv_ts=20130109T231932X4781&wv_search=A11P3B&wv_startWeek=1303&wv_stopWeek=1323&wv_first=0&wv_addObj=&wv_delObj=&wv_obj1=31679000&wv_graphic=Grafiskt+format

Projektutveckling

Grupparbete rekommenderas.

Projektet ska utvecklas från vecka 3, dvs dag 1. De olika deluppgifterna under de första 3 veckorna utgör stöd och inspiration till det egna projektet. De går parallellt med projektutvecklingen. Till examinationen av MOM1 ska veckornas deluppgifter presenteras, men också utvecklingen av det egna projektet. Glöm alltså inte att skissa och utveckla projektet från början!

Se inlämningskrav för MOM1.

Projektets ramar

Oavsett storlek på projektet ska ett 200 m² stort utsnitt ritas igenom. Denna begränsning har endast med en rimlig arbetsmängd för er att göra, och är inte ett riktmärke för projektets utformning. Det gör att ni oavsett storlek på projektet (och ev. modeller) hinner till en bra detaljeringsnivå och även redovisar relation till omgivande struktur.

En bostad behöver inte bestå av ett antal rum, kök och toalett. Det är en mängd faktorer som lett fram till vad vi idag kallar "standardbostad". Vilka faktorer formar era bostäder?

Vecka	27-13 Jan	3-20 Jan	4-27 Jan	5-28-3 Feb	6-4-10 Feb
Mål		PLATSANALYS	SCENARIO	MANIFEST	KONCEPT
Onsdag					Examination MOM1
Fr					
Lö					
Sö	21	22	23	24	25
Mål	RESA	REFERENS PROJ. UTVECKLING	KONST	PROJ. UTVECKLING	PROJ. UTVECKLING
Onsdag		Vernissage			
Fr					
Lö					
Sö	26	27	28	29	30
Mål	PROJ. UTVECKLING	Examination MOM2	PÅSK	UTSTÄLLN. ARB.	UTSTÄLLN. ARB. PORTFÖLJ
Onsdag					Finissage
Fr					
Lö					
Sö	31	32	33	34	35
Mål	BYGGTEKNIK SYSTEM*	BYGGTEKNIK SYSTEM*	BYGGTEKNIK SYSTEM*	BYGGTEKNIK SYSTEM*	PORTFÖLJ
Onsdag				Examination MOM3	Examination MOM4
Fr					
Lö					
Sö	36	37	38	39	40

* Byggt teknik och system samexamineras med AT.

A1P3B: Utställningsschema

Viktiga datum och tider

21/2 Torsdag
9-17 Iordningställande av utställningslokal

22/2 Fredag
9-13 Iordningställande av utställningslokal
13-15 Ljustekniker
15-19 VERNISSAGE!

11/3 Måndag
9-10 Upphängning av Scenario

25/3 Måndag
9-10 Upphängning av Manifest

16/4 Tisdag
9-17 Iordningställande av slututställning, transport av modeller och annat material

17/4 Onsdag
9-17 Iordningställande av slututställning

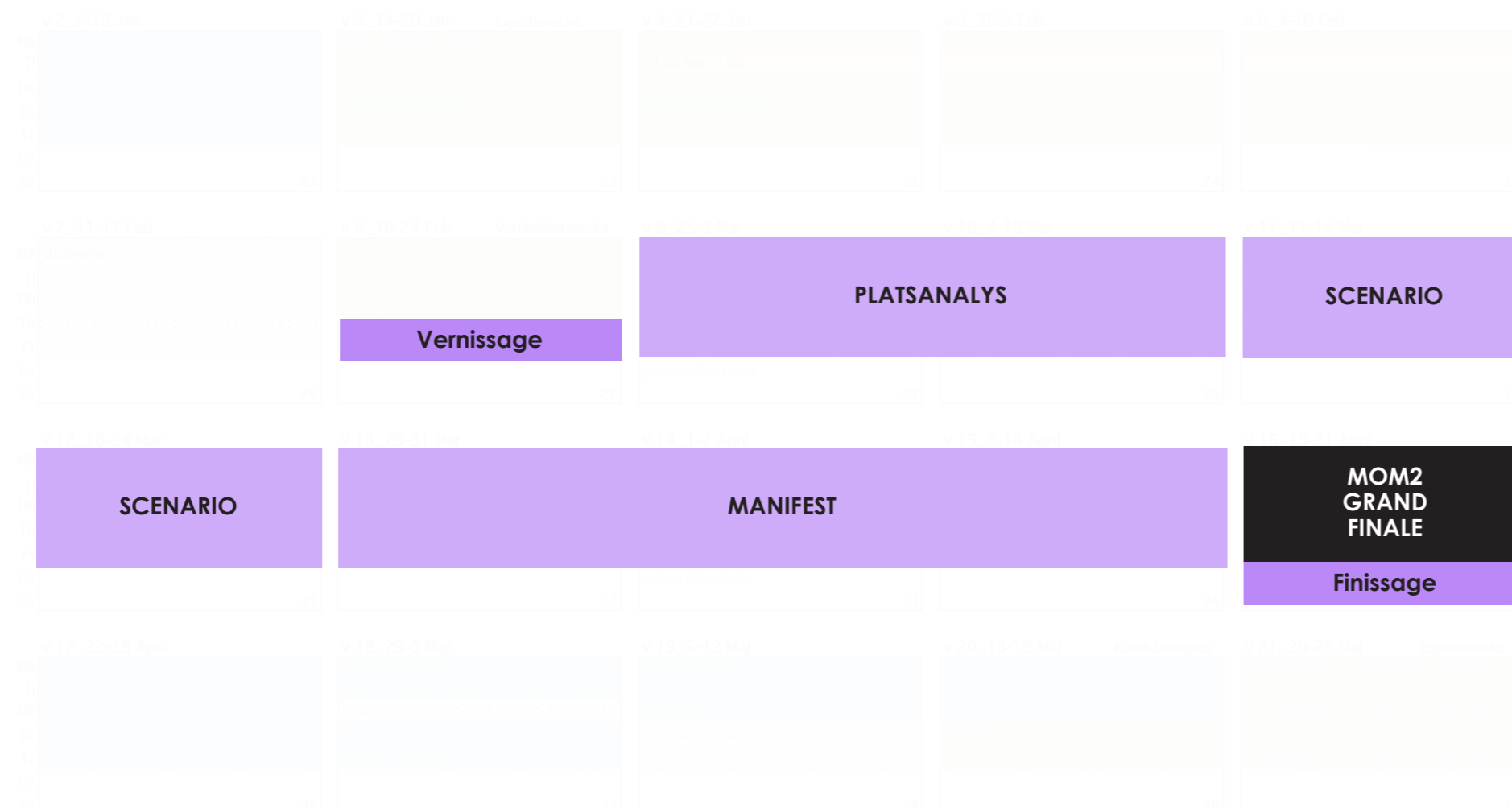
18/4 Torsdag
9-19 Utställning pågår

19/4 Fredag
9-19 Utställning pågår

20/4 Lördag
11-24 Utställningen öppen, Stockholm Kulturnatt
XX-XX Föreläsning och debatt, Foaje 3, Kulturhuset

21/4 Söndag
14-17 Nerplockning av utställning, transport av alla modeller och annat material

OBS! Vi kommer att ha en referenshylla i Kulturhusets bibliotek på Plattan-nivån, bredvid vår utställningsyta. Använd den!

Vecka 3 : MOM1 - Platsanalys

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

03 Problematisera begreppen boende, arbete, klimat / aktivitet, struktur, plats i förhållande till det egna projektet. MOM1

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

Syfte med platsanalysveckan

Efter denna vecka ska du kunna orientera dig bland utvalda metoder för en platsanalys och förstå syftet samt välja metod efter ett speciellt projekt.

Platsanalys - att sätta sig in i och kunna genomföra en platsanalys till ett bestämt syfte. Vidare att kunna förstå historisk bebyggelseutveckling med hjälp av kartor och historiska beskrivningar. Förstå vad som gjort att det ser ut som det gör. Väga vikten av ägandeförhållande, händelser, styrande planer etcetera.

Researchövning - genom att söka efter information övar vi på att aktivt ta fram och bearbeta dokument.

Intervjuer - genom att be personer att rita mentala kartor tvingas ni interagera med andras upplevelser av platsen och därmed förhålla er till tolkningar.

Gemensam informationsbank - denna veckas platsanalyser resulterar i en gemensam referensbank som kan användas under hela A11P3B:s arbete. Förhoppningen är att platsanalyserna ska bli så diversifierade att en mängd ideologier, riktningar och kontexter synliggörs, förstås och formuleras av er studenter.

Efter denna vecka skall förutsättning finnas för att kunna sammanställa olika platsanalyser som är lämpliga för att förstå en plats och som är i sitt syfte och ändamål lämpliga att använda. Vidare skall platsanalysveckan tjäna till att komplettera och belysa begreppen era lärarlag valt att arbeta med samt i era egna slutliga förslag.

Uppgift

Var och en skall välja en av 6 metoder av platsanalys. Max 2-3 studenter per metod och lärarlag. Veckan avslutas med en gruppgenomgång av platsmetoderna i respektive lärarlag. Inlämning sker v7 på K-servern enligt instruktioner samt metods specifikt (se vidare varje metod).

Litteratur

- Andersson Magnus "Stockholms årsringar: en inblick i stadens framväxt"
- Bedoire Fredric "Stockholms byggnader: arkitektur och stadsbild"
- Cullen Gordon "The Concise Townscape"
- Ekelund Björn och Koch Daniel i Arkus #69: "Space syntax, ett analysverktyg för planering och utvärdering av arkitektur och byggd miljö"
- Gehl Jan "Städer för människor"
- Hillier Bill "Space is the machine"
- Lynch Kevin "The Image of the City"
- Tvilde Dag och Ellefsen Karl otto "Realistisk Byanalyse"

Andra viktiga källor

<http://stockholmskallan.se> (ex. jämför kartor)

A. Platsanalysmetoder (1-6)

1. Mental karta

En mental karta eller en kognitiv karta är en bild som i en enkel teckning visar vad som är viktigt på den aktuella platsen. Den tecknas ur minnet och ska inte fungera som en karta, utan som ett diagram över hur en viss plats, stadsdel eller stad upplevs. Viktiga byggnader representeras med en liten siluett eller figur, viktiga företeelser skildras med enkla symboler eller med en kort förklarande text. Metoden är utarbetad av Kevin Lynch och beskrivs i boken The image of the city. Syftet är att kartlägga hur människor upplever platsen och hur man orienterar sig. Analysen bygger på två infallsvinklar: intervjuer med allmänheten som också får teckna en mental karta över platsen, samt en systematisk analys av professionella planerare. Uppgifterna tolkas sedan samman till ett planeringsunderlag. Som hjälp för att visualisera platsens utformning används de fem

baselementen stråk, barriärer, områden, knutpunkter och landmärken.

Instruktioner:

Minst 9 kartor där urvalet representerar personer och olika perspektiv på platsen. Rita och skriv med penna och papper i svartvitt eller färg. Presenteras på 3 st stående A3:or.

2. Gordon Cullen - Serial Vision

Gordon Cullen presenterade i sin bok "The Concise Townscape" från 1971 en analysmetod som använder sig av den visuella upplevelsen som redskap för att analysera staden med dess platser och rumsbildningar. När man rör sig genom staden uppenbarar den sig framför oss som en rad vyer, sinsemellan åtskilda. Om vi färdas längs en gata ser vi gaturummet som en vy framför oss. Viker vi av i en korsning ser vi en annan vy. Plötsligt kommer vi fram till ett torg som för oss utgör en tredje vy. Denna företeelse kallar Cullen Serial Vision. En promenad genom en stad upplevs alltså genom skillnader och kontraster, rumsligt, topografiskt eller materialmässigt.

Instruktioner:

Minst 6 olika stråk med olika identiteter med minst 5 olika etapper som om möjligt kan korsas. Skissa vyer med penna, valfri sort på papper. Ta med små kartutsnitt där stråken identifieras. Presenteras på 3 st stående A3:or.

3. SWOT- analys

Vid en inventering av en plats kan man med den som underlag göra en SWOT- analys, som sammanfattning och underlag för nästa steg i planering av platsen. SWOT står för styrka, svaghet, möjlighet och hot, (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats). Att belysa en plats och dess egenskaper ur detta perspektiv ger ett brett underlag för att forma alternativen i nästa steg. En analys brukar börja med att samla information, ett här och nu perspektiv. Man listar sedan alla styrkor som finns nu. Därefter listar man alla svagheter som finns nu. Det är viktigt att vara realistisk, men undvik blygsamhet! Detta låter sig göras genom djupintervjuer eller genom att få en grupp till att brainstorma kring platsen. Lite av båda är ofta bäst. Med fördel kan du innan intervjun eller i brainstormningsfasen förbereda frågor som rör den specifika platsen som du analyserar. Därefter kommer du till nästa fas då man funderar på vad som kan hända, ett framtidsperspektiv. Man listar då alla möjligheter

Vecka 3 : MOMI - Platsanalys

som finns i framtiden. Möjligheter är potentiella framtida styrkor. Sedan listar man alla hot som kan tänkas finnas i framtiden. Hoten är potentiella framtida brister. Till sist kommer man till en handlingsplan. Det gör man genom att granska SWOT matrisen i syfte att skapa en handlingsplan för att ta itu med de fyra områdena.

Exempel på hur metoden kan användas inom företags relation till marknaden:

- *Styrkor*

man är marknadsledare
goda resurser
bra kompetens

- *Svagheter*

okänd bland kunderna
dålig kvalitet
höga priser

- *Möjligheter*

ekonomiskt klimat (låg- eller högkonjunktur)
demografiska förändringar (åldersfördelning, socialklass)
teknik (nya uppfinningar)

- *Hot*

konkurrenternas aktivitet (ny lansering av en produkt)
demografiska
politiska (olika förbud)

Instruktioner:

Minst 2 olika platser med olika identiteter. Valfri teknik om text 12pt. Presenteras på 2 st stående A3:or.

4. Realistisk Byanalyse

En metod för att analysera stadens arkitektur. Genom att dokumentera historiska transformationer, förändringar över tid, av stadens arkitektur kan man hitta argument mot dem (om man så vill?) som önskar bevara staden som en statisk bild i vilken ny arkitektur bör underordna sig. Arkitektur är omgivningen förstadd som fysisk form. Denna fysiska form kan studeras autonomt, som ett eget system och med egna modeller för att vinna kunskap. Arkitektur är ett socialt uttryck och präglas av förändringar i samhällets materiella bas. Arkitekturens ordningsprincip och formelement är dock relativt stabila som kulturella uttryck. Realistisk byanalyse (Saklig stadsanalys?) är en metod, en modell, för att vinna kunskap om staden och platsen.

Den består av en begreppsapparat:

- *Primära element*

Starkt präglade av utvecklingen av arkitekturen. Inte

nödvändigt fysiska byggnader utan även händelser; stadsplan, krig och brand. Kännetecknen är dess oföränderlighet.

- *Bebyggelsestruktur*

Beskriver i vilken ordning (tidsepoker) de olika delarna i staden är byggd. Återspeglar de olika stadsdelarnas form samt funktionella och kulturella villkor.

- *Tomtstruktur/ ägogränser*

Erbjuder förståelse om hur platsen utvecklats över tid.

Ändringar av tomtstrukturen är en av de viktigaste faktorerna i stadens transformation.

- *Topologi*

Rumsliga sammanhangen av gator och torg etc.

- *Bebyggelsemönster*

Beskriver hur individuella tomter bebyggts inom en övergripande struktur. Inom en huvudstruktur, exempelvis kvartersnivå, kan byggnation ske efter olika principer beroende av ägandeförhållanden och tomtstruktur.

- *Typologi*

Visar platsens strukturella uppbyggnaden och avslöjar hur de enskilda byggnaderna är sammansatta. Visar vad arkitekten har skapat samt lokala, kulturella och sociala förhållanden.

- *Morfologi (= läran om formens utveckling)*

Beskriver typologins variation samt dess formtryck med utgångspunkt i geografin (lokala förutsättningar), topografi, tid (den tidens förutsättningar) och individuella beslut.

- *Ikonomografiska drag*

Meningsbärande tecken och symboler som finns i staden och som speglar kulturella och sociala karaktärer samt en viss bebyggelsetradition.

Dessa begrepp provas sedan i en progression genom fyra hierarkiska steg:

A. Historisk utveckling av staden; Med hjälp av kartor och historiska beskrivningar kan området tidsmässigt rekonstrueras och det skapas en bättre klarhet i när området började bebyggas, väg- och järnvägsdragningar etcetera, som har lett till det område det är idag.

B. Stadens överordnade strukturella element; När området med hjälp av kartor har rekonstruerats tidsmässigt kan de primära elementen hittas dvs. de element som är oföränderliga och som syns i områdets planering och arkitektur. De grupperas efter vilken typ av element de är, exempelvis kommunikationslinjer, ägandeförhållande, händelser, styrande planer etcetera.

C. Stadens bebyggelsestruktur; Efter att de primära elementen har definierats ska de fysiska organisationsprinciperna hittas. Det är de regler som styr staden och därmed även skapar den. Exempel på organisationsprinciper är styrande planer men även de enskilda byggnaderna som tillsammans skapar ett samband och en helhet.

D. Avgränsningar av homogena områden; Det fjärde steget i analysen avgränsar homogena områden efter hustyper, gatustruktur etcetera, bebyggelse med klar samhörighet i typologi, morfologi och struktur. Ofta kan denna indelning göras efter att ha studerat områdets historia och med kunskap om stadens utbyggnad. Även sociala och organisatoriska förhållanden är viktiga.

Detta ger avslutningsvis ett material som beskriver och delar in området du undersöker i olika avsnitt. Det ger så här långt endast ett generellt informationsunderlag för stadens arkitektur, information som i förhållande till nya projekt kan diskuteras. Analysen gör det sedan möjligt för projekt att delas in i tre olika kategorier efter hur de förhåller sig till stadens form, och efter vilken grad de strukturellt sett kommer att ha betydelse för sina miljöer.

1. Regularistiske projekt (no): projekt som verkar strukturerande eller deformerande på sin omgivning
2. Kontextuella projekt: projekt som ligger innanför ett homogent område med en definierbar klar kontext
3. Projekt i amorfa zoner: Projekt i mellanrum, i zoner som inte är strukturellt entydiga, eller med stor grad av transformation.

Instruktioner:

1 analys med de fyra olika stegen ovan. Presenteras på 4 st stående A3:or.

5. 12 väsentliga kvalitetskriterier

Det finns olika metoder för att bedöma en offentlig plats. Den danska arkitekten Jan Gehl har utvecklat en metod som listar 12 väsentliga kvalitetskriterier. I hans böcker 'Livet mellan husen' och 'Städer för människor' beskriver han dessa 12 kriterier som måste uppfyllas för att en person ska trivas på en plats.

Titta på platsen som du har valt. Rita en karta och bedöm platsen enligt Jan Gehls 12 kriterier. Rita istället en sektion om din plats är en gata. Mät upp platsen genom att stega

Vecka 3 : MOM1 - Platsanalys

eller på annat sätt approximera (räkna på att ett steg är en meter och en våning tre meter). Rita in personer för att förtydliga skalan och platsens användning.

Instruktioner:

1 analys av en plats. 1 karta eller sektion över respektive 12 kriterier. Presenteras på 2 st stående A3:or.

6. Space syntax

Begreppet användes tidigare med en svensk översättning; rumslig syntaxanalys. Den beskrev vad metoden handlar om - nämligen att analysera sambandet (syntaxen) mellan rum. Numera dominerar den engelska versionen. Vidare handlar metoden om att visa på mätbara samband mellan människors beteenden och byggd miljö.

Metoden använder sig av topologiska beskrivningar snarare än geometriska, det vill säga att man beskriver bebyggelsens uppbyggnad utan avseende på avstånd eller geometrisk form utan fokuserar på dess delars inbördes lägen och relationer. Man försöker med andra ord beskriva delarnas inbördes lokalisering i helheten snarare än delarna i sig, eller som metoden utskriver, bebyggelsens konfiguration. Om vi exempelvis vill studera rummen i en byggnad så försöker man beskriva hur dessa rum förhåller sig till varandra snarare än att beskriva dem var och ett för sig.

Inom space syntax vill man dock diskutera funktioner som verkligen är beroende av den byggda formen; funktioner av rummet snarare än funktioner i rummet. I princip kan ju ett och samma rum taget för sig, i lika hög grad användas som matrum, sovrum eller arbetsrum. Funktionerna sova, äta, arbeta är i allmänhet inte beroende av den byggda formen i någon direkt mening. Inom space syntax diskuterar man därför funktioner av ett mer grundläggande slag för vilka den byggda formen verkligen kan sägas ha betydelse. Det man då istället diskuterar är vad man kallar två grundfunktioner, nämligen vistelse och förflyttning, vilka får klara rumsliga konsekvenser.

Rumsbegrepp i space syntax:

- *Performativitet*

Det är vad den byggda miljön gör, till skillnad från begreppet representativitet som snarare beskriver vad den byggda miljön säger. Begreppet kan även uttryckas i termer av funktion. Dock skall understrykas vad platsen

faktiskt gör och inte vad människor i detaljerad mening gör eller förväntas göra.

- *Axiallinje*

En tolkning av en plats i ett system, där flera platser/axiallinjers inbördes relation ska analyseras. Axiallinjen ska alltid anges som den kortaste sträckan mellan två sammanlänkade platser. Grundregeln är att den skall betraktas som en siktlinje. Vid betydande höjdskillnader bör den brytas och bli flera delar, samma gäller när vägen svänger kraftigt.

- *Isovist*

Sikt och synlighet i ett större rum. Den betecknar ytor som är synliga från en viss punkt - eller från vilka platser en viss punkt kan bli sedd. Platser med överlappande isovister tyder på en hög grad av synlighet i rummet som helhet.

Begrepp för mått i space syntax

- *Konnektivitet*

En summering av hur många förbindelser det finns till och från en viss plats.

- *Integration*

En familj av mått. Måtten står för hur nära det är från en plats till andra platser, i topologisk mening. Den ger t.ex. en plats värde i förhållande till andra platsers värden, eftersom den beskriver ett läge i systemet.

Begrepp för kontrollering av space syntax:

- *Korrelation*

En kontroll för att säkerställa analysens ingående värden i relation till observationer på plats, undersökning av samband mellan plats, rum och användande.

Instruktioner:

Presenteras på 1 st stående A3:a.

B. Analysuppgift i grupp

På fredag, i fyra grupper per LL, skall platsanalyserna analyseras, jämföras och presenteras. Reflektera och hitta kopplingar - likheter och olikheter - mellan platsanalysmetoderna. Jämför de olika metoderna!

Instruktioner:

Analysen sammanställs på en A4 som lämnas i låda utanför Jelenas kontor senast kl. 17 på fredag. Glöm inte att skriva alla gruppmedlemmars namn och LL.

Veckoschema

Mån. 09:00-10:30 i A2 Projektintro - Jelena, introduktion av platsanalysmetoder av Stefan Petersson och Myrke Torstling Everts.
11:00-12:00 Genomgång platsanalysuppgifter och tilldelning av analysmetod samt LL-fokus.
13.00-16:00 Eget arbete + guidning av K-huset

Schema guidning av Kulturhuset:

13:00-13:45 LL1 Margareta Zetterström

15:00-15:40 LL2 och LL3 Eric Sjöström

16:00-17:00 Föreläsning sal A2: Fredric Bedoire
"Från Klara till City. Stockholms innerstad i förvandling"

Tis. 09.00-16.00 Eget arbete + guidning av K-huset

Schema guidning av Kulturhuset:

09:00-09:45 LL4 Margareta Zetterström

11:00-11:45 LL5 Helen Karlsson

13:00-13:45 LL6 Helen Karlsson

15:00-15:40 LL7 Margareta Zetterström

16:00-17:00 Föreläsning sal A2: Magnus Andersson
"Stockholms årsringar"

Ons 09:00-12:00: Lärarhandledning
13:00-14:30 Eget arbete
14:30-14:45 LL-möte
14:30-17:00: Lärarhandledning

Tor. 09:00-12:00: Annan kurs
13:00-17:00: Eget arbete

Fre. 09:00-12:00: sammanställning av material
13.00-14.00 grupparb.; diskutera och jämf. metoder
14:15-14:45 grupparb.; din metodgrupp utvärderar och sammanfattar metoden samt reflektionen från dina studentkamrater.
15.00-16.30 genomg. av metodgrupperna i hela LL
16.30-17.30 val av tomt och upphängning av platsanalyser.

Inlämningskrav

Deadline för inlämning på k-servern är fredagen den 25 januari kl 17:00 i mappen MOM1-Platsanalys.

Vecka 4 : MOM1 - Scenarier

Lärandemål

03 Problematisera begreppen boende, arbete, klimat / aktivitet, struktur, plats i förhållande till det egna projektet. MOM1

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

Beskrivning av veckan

De stora frågorna i alla samhällen i alla tider, rör tillgången på vatten, mat, råvaror och energi. Mer specifikt i vår nära framtid rör detta bl.a. oljeproduktionstoppen (peak oil), befolkningsökning, urbanisering och klimatförändringar. I anslutning till detta kommer dessutom politiska, ekonomiska och sociala aspekter och hur dessa faktorer påverkas; såsom rättvisa, jämlikhet och demokrati.

Som arkitekter måste vi hantera dessa frågor genom de byggnader och miljöer vi skapar. Frågan vi ställer oss denna vecka är: Hur kommer framtidens Stockholm att påverkas och hur kommer livet och bostaden att se ut i framtiden?

Metod

Vektyget vi introducerar denna vecka är ett scenariodiagram med förutbestämda axlar. Ni kommer inom varje lärarlag under måndag eftermiddag att arbeta fram en frågeställning till detta diagram som tar sin utgångspunkt i frågan om den framtida bostaden i Stockholm city.

Uppgift

Varje lärarlag delas upp i fyra grupper. I dessa grupper skall ni under veckan arbeta utifrån det givna senariodiagramet och besvara ert läralags övergripande fråga rörande aspekter kring det framtida boendet och livet i Stockholms innerstad.

Ni kan själva i gruppen välja i vilken skala ni vill jobba, från den utzoomade till den enskilda individens liv. Se era grupper som ett diskussionsforum där ni öppnar upp för tankar kring boendet och livet i framtiden.

Inlämningskrav (grupp)

Gruppens fyra scenarier skall presenteras på fyra stycken stående A3 format: 297 x 421 mm utifrån indesign mall på KTH social.

Inlämningen ska innehålla följande:

- Övergripande fråga
- 4 st illustrationer en för varje scenario fördelat på de fyra stående A3-orna
- 4 st scenariodiagram en på varje A3 som visar positionen för senariet.
- Ett visionsnamn för varje scenario

Se ytterligare info kring inlämningskrav i beskrivningen av Examinationen av MOM1.

Schema

Måndagen 21 jan (HELDAG LÄRARE)

- 9:00-9:30 Intro Sal A6
- 9:30-12:00 Föreläsning, Karl Hallding "Att bygga framtidsscenario"

Lunch

- 13:00- 17:00 Samling på ritsal i LL, workshop kring övergripande senariofrågar inom varje lärarlag

Onsdag 23 jan (EM LÄRARE)

- 9:00-9:45 Föreläsning Sal A2, Kjell Aleklett, Peak oil
- 10:00-11:20 Film, Civilisationens kris, Nafeez Mosaddeq Ahmed (1,17 h)
- 11:20-11:40 Paus
- 11:40-12:00 TED: Carlo Ratti, Architecture that senses and responds (16 min)

Lunch

- 13:00-17:00 Färgfabriken, introduktion till utställningen "Stockholm on the move", därefter egen genomgång av utställningen samt arbete på plats (ta med material så att ni kan jobba)

Fredagen 25 jan

- 9:00- 9.45 Föreläsning Sal A6, Tanya Kim Grassley, "Future Living"
- 10:00- 12:00 Film, TED: 'How food shapes our cities', Carolyn Steel, TED: Doris Kim Sung: 'Metal that breathes', TED: Michael Hansmeyer: 'Building unimaginable shapes', TED: Bjarke Ingels: 'Hedonistic sustainability' (23 min)
- 17:00 Dead-line uppladdning av platsanalyser och scenarier på k-servern i mappen MOM1-Platsanalys och MOM1-Scenario. Döp pdf:en enligt följande namnprincip: "LLX_Efternamn_Förnamn_Platsanalys_datum.pdf" och "LLX_Efternamn_Förnamn_Scenario_datum.pdf".

Vecka 4: MOMI - Scenarier, litteraturtips

- Visionary Cities, 12 Reasons for Claiming the Future of Our Cities, MVRD and T&F, ISBN: 978-90-5662-725-6
The pamphlet is composed of several short chapters, 'the urgencies', each written in a different format but always bringing forward a certain urban crisis. Whether pointing at sustainability, boom of leisure economy or poverty the chapters reveal a particular tension between the discipline of architecture/urbanism and the dynamic of the city itself. Each chapter is therefore a specific brief, an urgent call for the project to unfold.
In the finalizing chapter Winy Maas states the goal of The Why Factory as re-constructing of the city as a prospective project. He points out that as the last urban manifesto was produced several decades ago a visionary dimension to architecture arguing a larger scale communal agenda and speculating on the new values of the city is increasingly critical to current practice and discourse. The Why Factory, therefore, advocates the necessity to research, theorize and politicize the urban future as the most actual territory of architecture.
- Ecological Urbanism
Edited by Mohsen Mostafavi with Gareth Doherty
Introduktionskapitlet "Why Ecological Urbanism, why now?", sid. 12-56
En mycket matig bok från Harvard University Graduate School of design. Denna bok faller även under kategorin "arkitekturböcker" då den är uppbyggd på projekt.
- The Endless City: The Urban Age Project
London School of Economics and Deutsche Bank's Alfred Herrhausen Society sid. 6-11, 18-23, 32-34
"With reports and data on vital themes including security, climate change, density and globalisation, the book focuses on three of the most vibrant and fastest growing mega-cities in the world: Mumbai, India's economic powerhouse known as the 'Maximum City', Sao Paulo, Brazil's most populous and dynamic city, and Istanbul, Europe's largest city and one of the most resilient urban economies in the world."
- Planets of slums, Mike Davis, sid. 20-36 121-128
"The majority of the world's population live in poverty, oppressed, dispossessed and starving. But you knew that already. The great interest - indeed the morbid fascination - of Davis's book is that it seeks to identify exactly how and why the majority of the world's population is currently living in poverty, oppressed, dispossessed and starving; the poor may always be with us, but times change." - Ian Sansom, Harper Perennial
- Välfärd utan ekonomisk tillväxt, Tim Jackson
"Vi står inför en av de största utmaningarna i modern tid. I kölvattnet av en ekonomisk kris som tycks ropa efter ökad konsumtion måste vi försöka rädda världen undan ett kollapsande klimat. Men hur ska vi lyckas förena evig tillväxt med minskad miljöpåverkan? I denna nydanande och omdiskuterade bok gör Tim Jackson upp med vår tids besatthet av tillväxt. Fattigare nationer behöver naturligtvis få utvecklas - men för avancerade ekonomier finns mängder av bevis för att vi snarast tycks bli mindre lyckliga om vi konsumerar mer. Vad som är än mer oroande är att den ökande konsumtionen håller på att få ekosystemen att falla samman. Om vi inte kraftigt minskar konsumtionens miljöpåverkan så måste vi hitta en väg till välfärd som inte är beroende av kontinuerlig tillväxt. En väg som kanske rentav kan leda

till kreativitet och ett varaktigt välmående bortom marknadens direktiv. I 'Välfärd utan tillväxt' förmedlar Tim Jackson en trovärdig vision av hur det mänskliga samhället kan blomstra utan att vi behöver överskrida vår planets ekologiska gränser. Att infria denna vision är utan tvivel vår tids viktigaste uppgift." - Ordfront förlag

- Pune Matters, Grand Beyond Development
Publikation från Mejjan Arc, Resources.09, s. 6-29, finns digitalt på nätet - gå in på Mejjan arc.

- Promenadstaden, översiktsplan för Stockholm
Kap 2, planeringsriktningar och fokusområden, sid. 10-46

- Bilder av framtidsstaden, Tid och rum för hållbar utveckling

Anders Gullberg, Mattias Höjer, Ronny Pettersson

Kap 19. Sex framtidsbilder, sid. 283-318

"Hur mycket energi behöver staden i framtiden? Hur skulle ett stadsliv te sig där invånarna inte förbrukar mer naturresurser än vad jorden långsiktigt tål? Kan staden och stadslivet förändras så att denna vision om en hållbar utveckling förverkligas? Bilder av framtidsstaden presenterar sex olika bilder av framtidsstaden.

Bilderna byggs upp utifrån beskrivningar av hur till exempel stadens form och människors tidsanvändning ser ut idag och hur dessa faktorer påverkar användningen av naturresurser - och hur de skulle kunna förändras.

Bilder av framtidsstaden handlar om staden femtio år framåt i tiden. Det långa tidsperspektivet ställer invanda sanningar om vad som är möjligt mot nya sanningar om vad som kan bli nödvändigt."

- Just Environments: Politicising Sustainable Urban Development

Bradley, Karin, KTH, Skolan för arkitektur och samhällsbyggnad (ABE), Samhällsplanering och miljö, Urbana och regionala studier (RuMM)

"Europeiska städer blir allt mer mångkulturella och diversifierade när det gäller livsstilar och socioekonomiska förhållanden, vilket innebär att allt fler förhållningssätt till miljö, natur och miljöansvar utvecklas. I Karin Bradleys avhandling undersöks hur man i dagens politik och planering för hållbar utveckling förhåller sig till samhällets ökande etniska och socio-ekonomiska mångfald. Utifrån fallstudier i Stockholm och Sheffield undersöks frågor som: Vilka livsstilar och normer understöds? Vilka passar in och vilka passar inte in? Vilka bilder av miljövänligt liv dominerar? Och hur kan man skapa förutsättningar för en mer miljörättvis politik och planering?

Avhandlingen visar hur svenska och brittiska medelklassnormer understöds genom att fokus sätts på symbolfrågor som sopsortering, att handla ekologiskt, hålla rent och snyggt i närområdet och vistas i naturen medan andra sätt att leva miljövänligt inte framhålls. Avhandlingen visar vidare hur planering för hållbar utveckling blivit en närmast apolitisk fråga där det framförallt handlar om att göra små justeringar när det gäller ekonomiska incitament för att handla miljövänligt, minska bilresandet genom smartare stadsplanering, osv men där stora frågor om samhällets organisering, om dagens (ohållbara) konsumtionsnivåer, transportmönster och boendeformer inte problematiseras i grunden."

- Fantasin till makten! Utopiska idéer i Västerlandet under fem hundra år, Ambjörnsson, Ronny
"I Fantasin till makten! redogör Ronny Ambjörnsson kunnigt och ingående för några utopier, allt från hoppet om ett paradiset eller himmelrike efter döden, över sökandet efter en ursprunglig, oförstörd kontinent, till kampen för ett rättvist samhälle, utan svält och sjukdomar. Men framför allt berättar han om människorna bakom dem." - Ordfront förlag
- Urban Agriculture, Small, Medium, Large AD+ The City, Gil Doron
- Behind Straight Curtains, Towards a queer feminist theory of architecture
Katarina Bonnevier, Introduction: Enactments of Architecture, sid. 13-29
Kap 1: Lecture One: Living-Room sid 29-33
Kap 2: A3, sid 33-42
Kap 3 : E.1027, sid 42-103
"I Behind Straight Curtains presenteras en serie kritiska scener som lovsjunger queerheten och det teatrala hos arkitekten Eileen Grays byggnad E.1027, författaren och förförerskan Natalie Barneys litterära salong och Selma Lagerlöfs hem Mårbacka. Boken utforskar exempel på arkitektur som ifrågasätter sociala normer genom att dra undan heteronormativa och sexistiska gardiner. På ett spekulativt men samtidigt engagerat och passionerat sätt åskådliggör Katarina Bonnevier en arkitektur som reser sig ur en dröm om förvandling."
- Negotiating Domesticity, Spatial Productions of Gender in Modern Architecture
Edited by Hilde Heynen and Gülsüm Baydar
Kap. 1. Modernity and domesticity: tensions and contradictions, Hilde Heynen, sid 1-30
Kap. 2. Figures of wo/man in contemporary architectural discourse, Gülsüm Baydar, sid 30-47
- Nanomaterials, Nanotechnologies and Design—An Introduction for Engineers and Architects
Author: Daniel Schodek, Paulo Ferreira, Michael F. Ashby
Publisher: Butterworth-Heinemann, 2009
- Vegetationsteknik
- Torre David, Informal Vertical Communities
Edited by Alfredo Brillembourg and Hubert Klumpner, Urban-Think Tank Chair of Architecture and Urban Design, ETH Zürich, Photographs by Iwan Baan
- Living, Arkitekturens gränser III-IV, Louisiana Museum of Modern Art, Frontiers of Architecture II

Vecka 5: MOM1 - Manifest

Lärandemål

03 Problematisera begreppen boende, arbete, klimat / aktivitet, struktur, plats i förhållande till det egna projektet. MOM1

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

Beskrivning av uppgiften

Denna vecka ska ett manifest författas med en tillhörande visualisering i form av en löpsedel. Ni kan antingen arbeta i grupp om högst tre personer eller enskilt. Grupperna ska hålla sig inom lärlagen.

Manifest enligt Wikipedia

"Ett manifest är en skrift som utgör grunden för en ideologi, en konstnärlig stil eller någon annan typ av kulturell rörelse. Det är ibland, men inte alltid, som författarens avsikt är att åstadkomma ett manifest".

Ni kommer att få se exempel på manifest och dess konsekvenser i ett historiskt perspektiv. I mänsklig kultur har förmågan att föreställa sig något som ännu inte finns varit central och att formulera och uttrycka visioner har vi gjort så länge vi haft ett språk. Huruvida en manifesterad tanke har haft direkt och omuterad genomslagskraft kanske är irrelevant - det är omöjligt att säga om Dubai hade sett ut som det gör utan Fritz Langs dystopiska värld i filmklassikern "Metropolis", och i sin tur omöjligt att säga huruvida Lang inspirerades av de italienska futuristernas bilder och tankar när han skapade sin vision. Klart är i alla fall att de genom sina projekt bidragit till hur våra städer och vår arkitektur har formats, eller som musikern Aphex Twin uttrycker det när han får frågan vilket band han helst skulle vilja spela i "I am in the world band: we have six million members, we are loud and have written so many songs".

Era manifest behöver inte leverera en lösning på världens problem. De behöver inte heller vara direkt genomförbara utan ska fungera som motor i era projekt - en av de många faktorer som genererar er slutgiltiga design. Ett manifest får gärna vara högt personligt. Enligt Salvador Dalí ska arkitektur vara "mjuk och hårig", kanske inte ett direkt svar på ett problem men väl en mening som kan

öppna dörrar som hittills varit stängda – ett manifest?

Veckoschema

Mån fm: 09.00-11.00 i A2; föreläsning om manifest med Staffan Lundgren.
em: research & arbete med manifest

Tis Annan kurs

Ons Arbete med manifest och handledning

Tors Individuellt arbete med manifest. Inlämning på server (se inlämningskrav)

Fre fm: Upphängning av utskrivet manifest i korridoren utanför A2 (senast kl 12.00). Inläsning av det manifest ni ska presentera i A2. Kommunicera gärna med varandra om vad som ska presenteras och hur.
em: 13.00-16.00 Manifestpresentation (PechaKucha) - en minut per manifest!
14.00-14.10 försnack
14.10-15.50 presentationer
15.50-16.10 paus
16.10-16.20 eftersnack

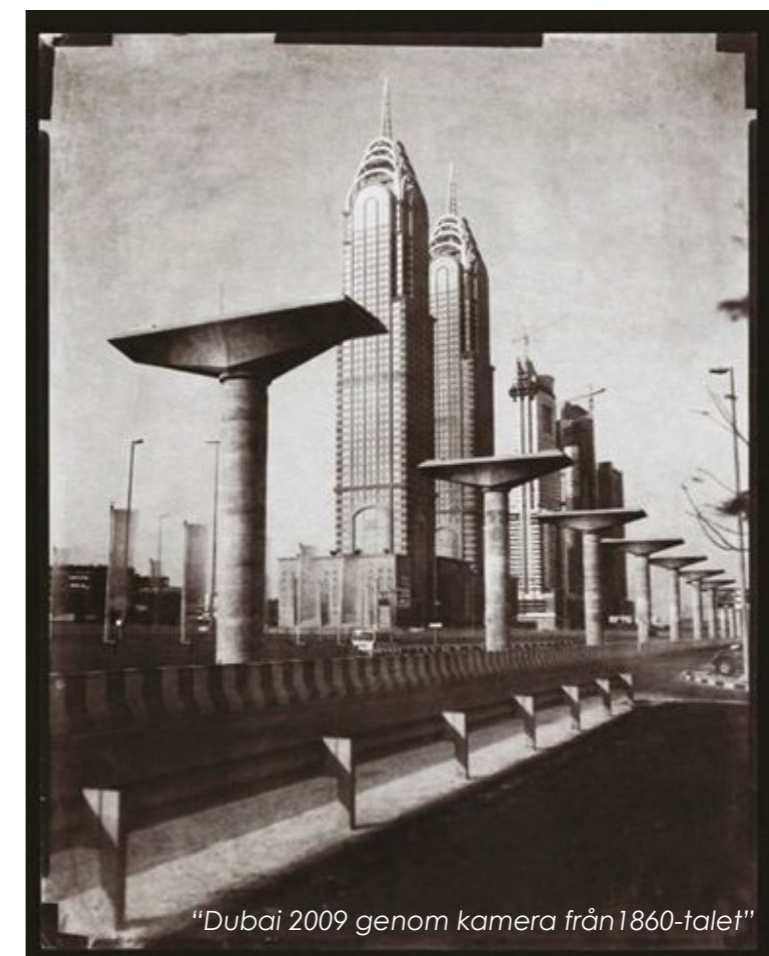
* PechaKucha är en japansk snabbpresentationsteknik som ger möjlighet till föreläsningar med flera talare under ett och samma presentationstillfälle.

Inlämningskrav

En affisch i format A3 (stående 297x420mm) med grafiskt illustrerat manifest. Affischen ska innehålla en rubrik samt några punkter, minst två, högst 5 som förtydligar manifestet. Tänk på att mycket kan proklameras med hjälp av en slagkraftig bild! Inlämning av affisch på servern **senast kl 16.00 torsdag i mappen MOM1-Manifest**. Viktigt att lämna in på klockslaget (eller innan) så att ni hinner läsa på det manifest ni ska presentera under fredagen. Det är många som ska skriva ut så det kan vara bra att få det gjort redan på torsdagens eftermiddag/ kväll. Ej inlämnade bidrag resulterar i komplettering. Döp pdf:en enligt följande namnprincip: "LLX_Efternamn_Förnamn_Manifest_datum.pdf".

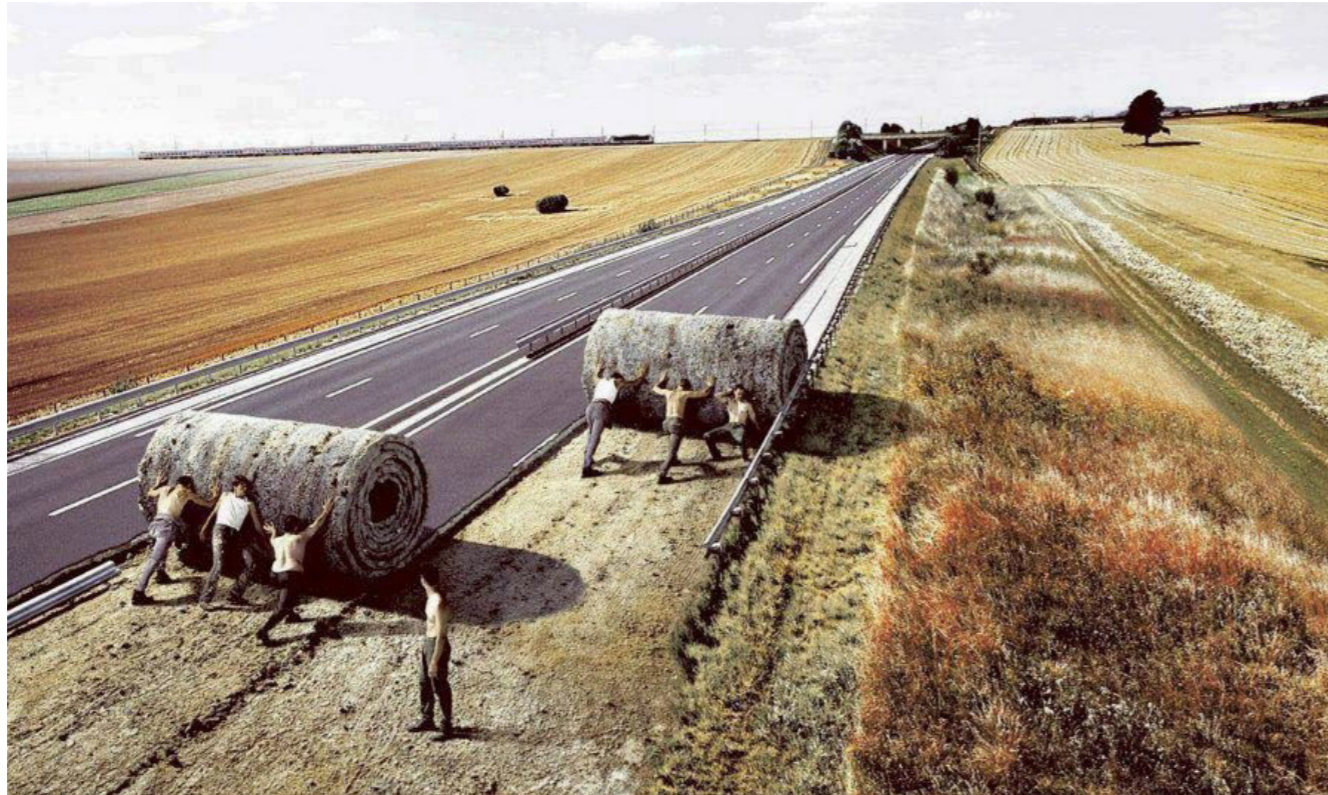
Litteraturlista

- Urban Future Manifestos; Hatje Cantz
- Delirious New York; Rem Koolhaas
- Metabolisternas Manifest
- Det Postdigitala Manifestet; Rasmus Fleischer
- Theories and Manifestoes of Contemporary Architecture; Charles Jencks and Karl Kropf
- Moderna Manifest; Gunnar Qvarnström
- Futuristernas Manifest; Filippo Tommaso Marinetti
- Dogme 95; Lars von Trier och Tomas Vinterberg
- Tio Guds Bud
- Ornament & Brott; Adolf Loos
- De Stijl; Theo van Doesburg
- Corbusiers 5 punkter
- Kommunisternas Manifest; Karl Marx och Friedrich Engels

"Dubai 2009 genom kamera från 1860-talet"

Vecka 5: MOMI - Manifest

Manifest?

"Arkitektur ska vara mjuk och hårig"

Ur Metropolis - 1927

Vecka 6: MOM1 - Examination

Lärandemål

03 Problematisera begreppen boende, arbete, klimat / aktivitet, struktur, plats i förhållande till det egna projektet. MOM1

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

Examination MOM1

Under vecka 3, 4 och 5 har ni problematiserat vad bostad, aktivitet och klimat betyder i ljuset av era platsanalyser, scenarier och manifest.

Parallellt med veckornas fokus har ni utvecklat era egna projekt genom att ge form åt de tankar, idéer och inspiration som ni fått ur de olika metoderna. Vissa går igång på platsanalyser och andra på scenarier och manifest. Vi är olika och tanken är att vi har provat på flera sätt och perspektiv att närma oss ett projekt och förhoppningsvis hittat något som passar det projekt som ska utvecklas.

Allt arbete under delveckorna samt utvecklingen av det egna projektet ska nu sammanfattas i en konceptuell presentation vecka 6, då MOM1 diskuteras och examineras.

Inlämningskrav

Dead-line på k-servern senast kl 17.00 på onsdagen den 6/2. Döp pdf:en med följande namnprincip: "LLX_Efternamn_Förnamn_MOM1_130206.pdf".

Obs! Ange namn, lärotag, projekt och årskurs på din inlämning. Allt material ställs samman till ETT dokument och sparas som pdf, max 5 MB per person och inlämning.

Följande material ska laddas upp på k-servern samt tas med på genomgången:

1. Platsanalyser

Din egen platsanalys samt/ eller kopior på andra platsanalyser som är relevanta för ditt projekt. Du ska nu samla in så många platsanalyser som du behöver för att kunna visa på att din frågeställning och ditt koncept är intressant och aktuellt.

2. Scenarier

Ditt eget scenario samt kopior på andra scenarier som är relevanta för ditt projekt.

3. Manifest

Ditt eget manifest samt det manifest som du valt att arbeta vidare med (om det inte är ditt eget).

4. Frågeställning

En fråga som beskriver vad du vill undersöka i ditt projekt samt en kortare text som beskriver hur du tänker undersöka detta. Max 1/2 stående A4.

5. Arbets- och konceptmodeller

Fysiska modellstudier, minst två arbetsmodeller av ditt projekt samt dess kontext (situationsmodell) i skala 1:500 eller 1:200 och förklarande redogörelser för vad som drivit de olika studierna. Det handlar om arbetsmodeller, där snabba tekniker som styrofoamskärning etc. rekommenderas. Ni ska med dessa undersöka förhållanden och förstå rumsligheter på platsen samt redogöra för projektets koncept.

6. Skisser och ritningar

Snabba skisser och ritningar som visar på övergripande ideer och tankar översatta i rumslighet, gärna i olika skalor, tex 1:500 och 1:200.

Genomgång

Diskussionsgrupper i kvarts- eller halvklass. Två kritiker per grupp, en arkitekt och en annan yrkesgrupp/ specialist, tex politiker, sociolog, ekonom, framtidsanalytiker, etc.

Schema

Mån Eget arbete
Tis Annan kurs
Ons L-handledning
Tors Diskussion och examination MOM1
Fre Diskussion och examination MOM1

Mer detaljerat schema kommer att delges innan genomgången.

Vecka 9-15: MOM1 - Utställning

Bakgrund

Idén med att förlägga utställningen av vårens projekt "Fler bostäder i Stockholm City!" på Kulturhuset är att vi i årskurs 1 som studenter och blivande arkitekter ska få möjligheten att kommunicera våra ideer utanför skolans väggar. Att vi med våra projekt skall föra en dialog med inte bara andra arkitekter utan även med den bredare allmänheten.

Komponenter

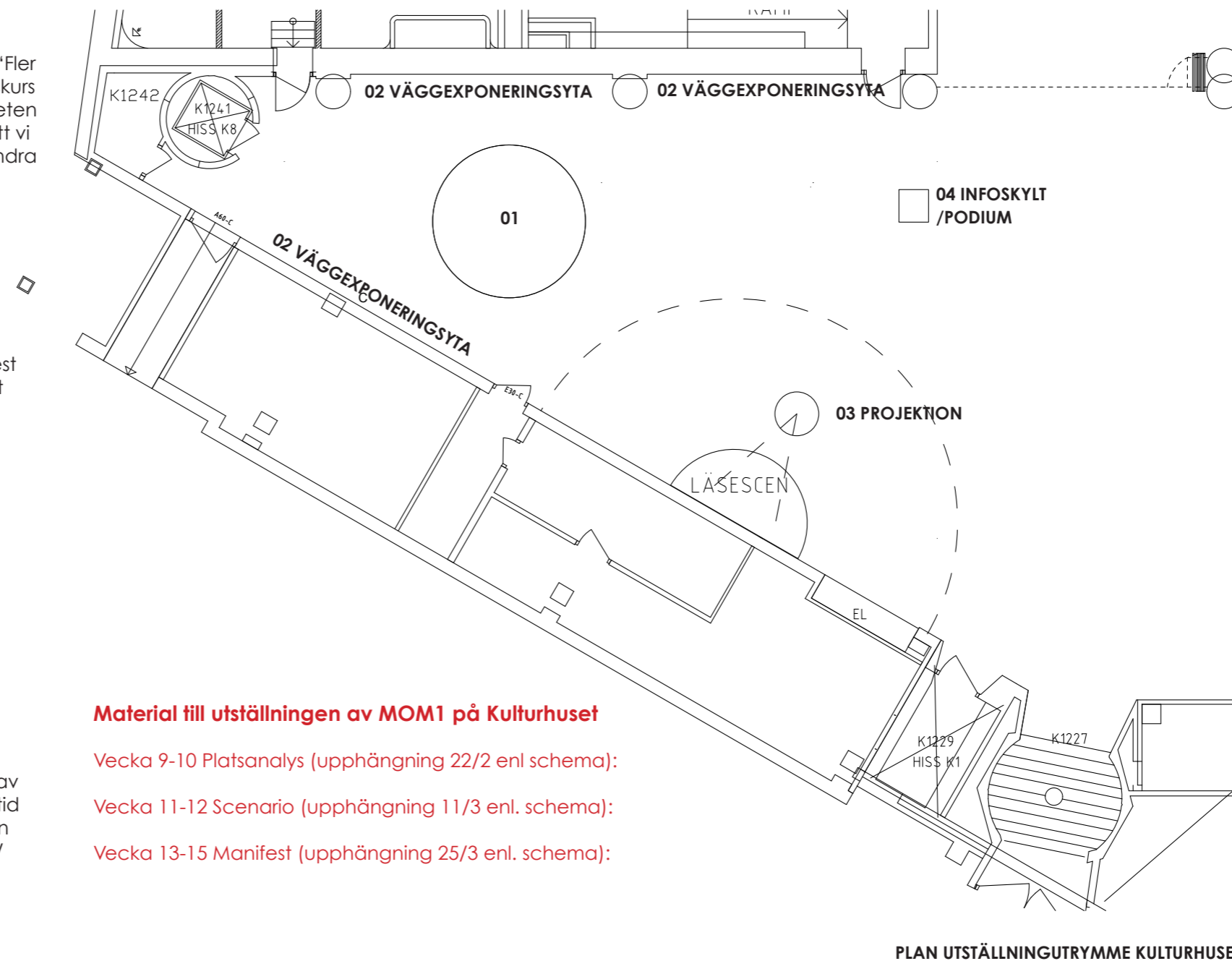
- 01** Fri yta att disponera (tex lärarlagsvis)
- 02** Väggeponering, uppdelat per LL
 - rubrik & text för varje LL-fokus
 - stående A3or: platsanalys, scenario och manifest
- 03** Väggsprojektion med collagebilderna samt manifest
- 04** Informationskylt/podium

Deltagande

Utställningen sker under projekttid och deltagande i utställningen är obligatorisk. Alla studenter bidrar under utställningsveckorna på Kulturhuset med utställningskomponenter från MOM1 samt vid punktinsatser enligt senare instruktioner från utställningskommittén.

Observera att samtliga av komponenterna till utställningen tillhör inlämningskraven för MOM1. Varje student ansvarar för att allt material är utskrivet i god tid innan det ska hängas upp. Likaså gäller individuellt ansvar för själva upphängningen. Materialet ska vara av god utskriftskvalite och upplösning samt hängas upp i tid (se utställningsschema). Varje student kommer att få en stående A3-plats med pärmklips där materialet hängs/läggs till veckovis.

Försäkring eller utskrifter av nya A3-or ifall de av någon anledning skulle förstöras står varken skolan eller Kulturhuset för och studenten ansvarar för att det egna materialet är i gott skick under tiden det är utställt. Vänligen kontrollera att din hemförsäkring täcker detta.

Material till utställningen av MOM1 på Kulturhuset

Vecka 9-10 Platsanalys (upphängning 22/2 enl. schema):

Vecka 11-12 Scenario (upphängning 11/3 enl. schema):

Vecka 13-15 Manifest (upphängning 25/3 enl. schema):

Vecka 8 och 10-13: MOM2 - Upplägg

Lärandemål

01 Sammanställa referenser som kompletterar och belyser de introducerade begreppen. MOM2

02 Börja studera och förstå arkitekturens material, mått och dess konsekvenser. MOM2-3

04 Utveckla en terminologi för att beskriva och diskutera de arkitektoniska kvaliteterna i projektet. MOM1-4

05 Bearbeta, gestalta och redovisa ett förslag på en arkitektonisk lösning kopplad till material och konstruktion utifrån ett sammansatt rumsprogram på en given plats. MOM2

Beskrivning av uppgiften

Under dessa veckor skall projektet utvecklas vidare och få en tydlig fysisk form. Tänk på hur projektet förhåller sig till platsen och dess kontext samt hur konceptet och de tidigare teoretiska veckornas arbete nu konkretiseras och preciseras.

Oavsett storlek på ditt projekt ska ett 200 m² stort utsnitt utvecklas och ritas igenom. Denna begränsning har endast med en rimlig arbetsmängd för er att göra, och är inte ett riktmärke för projektets utformning. Det gör att ni oavsett storlek på projektet hinner till en bra detaljeringsnivå och även redovisar relation till omgivande struktur.

Beskrivning av metoden

Generellt arbetsupplägg för denna period är kombinerat ritsalsarbete med studiebesök, två pin-ups samt att årskursen gemensamt bygger en platsmodell. Lärartedd handledning på ritsal och studiebesök kan variera mellan olika lärarlag.

Hur du väljer att undersöka och redovisa ditt projekt beror på själva projektet och iden. Definiera lämpliga skalor, tekniker och metod för just ditt projekt tillsammans med dina lärare.

Pin up (fre 8/3 samt ons 20/3): Utskrivet material hängs upp och diskuteras.

Inlämningskrav MOM2 (v 13, tis 26/3 och 27/3)

Utställningskomponenter som skall visas på Kulturhuset är markerade med *. Dessa sparas i mappen UtställningMOM2.

Övrigt material sparas i mappen MOM2. Det är detta material som examineras i MOM2; det ska sammanställas och sparas i ETT ENDA dokument i pdf-format, max 10MB per student och inlämning. Filen sparas enl. följande princip: LLX_Efternamn_Namn_MOM2_Datum.pdf. Denna fil ska innehålla frågeställning och koncept, plats och kontext, rum och relationer i format och media som beskrivs i punkterna 1-5.

Innehåll:

Frågeställning och koncept:

Definition och positionering av frågeställning och koncept i förhållande till världen, staden, livet, etc. Vilken frågeställning arbetar du med och hur förhåller den sig till sin omvärld?

Plats och kontext:

Studier av förhållningssätt till den valda platsen. Hur förhåller sig ditt projekt till sin närmsta omgivning? Finns det en ömsesidig verkan, dvs påverkar platsen byggnaden och/ eller byggnaden platsen. Till vilken skala kan du zooma- in eller ut effekten av denna relation? Stretcha bandet och se om du upptäcker något. Ibland kan ett litet ingrepp påverka en stor skala och tvärtom. Hur har du placerat ditt projekt i staden? Varför? Vad har platsen för egenskaper som kan influera och berika ditt projekt? Påverkar platsen det ursprungliga konceptet?

Rum och relationer

Studier av arkitekturens material, mått och dess konsekvenser. Hur förhåller sig rummet till den eller de människor som bebor och använder dem. Hur förhåller sig de rum ni skapar till sin kontext, sin omgivning. Hur påverkar livet rummen och hur påverkar rummen livet? Hur ser sammansättningen av rum ut i ditt projekt/ koncept och hur förhåller sig rummen till varandra? Relationen ute-inne? Var börjar och slutar det offentliga och det privata? Hur långt in i byggnaden kommer staden/ världen och hur långt ut sträcker sig det privata? Etc.

Format och media:

1. Ritningar

- Ritningar i 3 skalor: situationsplan, planritningar och sektioner. Utsnitt om 200 m² i relevanta skalor. Skalor och ritningstyp/ teknik definieras i samråd med lärare.

-Lärlarlagsgemensam situationsplan i skala 1:1500 * På denna markeras position och avtryck av alla projekt i lärlarlaget. Projektet markeras digitalt innan kartan skrivs ut till genomgången av MOM2. Kartan sparas i mappen UtställningMOM2 enl. följande princip: LLX_Situationsplan_1_500.pdf.

2. Modeller

- Modellstudier i 2 skalor, 1:50 och 1:200 *

- Årskursgemensam platsmodell i skala 1:200 * Platsmodellen som är en del av projektet och utställningen på Kulturhuset byggs i skala 1:200 under bla vårens snickerkurs. Modellen byggs gemensamt av hela årskursen, där varje lärlarlag utser två modellansvariga som ser till att fördela arbetet inom resp lärlarlag.

3. Referenser

Välj ett projekt i referenslistan alt. leta upp ett projekt i biblioteket som relaterar till de tankar du/ ni baserar ditt/ ert projekt på. Beskriv sättet på vilket det aktuella projektet relaterar till ert, vad är deras gemensamma nämnare? Vad är skillnaderna? Om ni har svårt att själva hitta ett projekt finns alltid era lärare som bollplank. Referensen kan integreras i presentationen eller hängas upp som en separat folder. Följande ska finnas på redovisningen av MOM2:

- Relevanta ritningar, plan och sektion av referensprojektet. Dessa ska innehålla förklarande text.

- Bilder, till exempel inscannade fotografier från tidskrift, bok eller dyl.

- En text som beskriver hur ert projekt relaterar till referensprojektet och vise versa, max en A4-sida.

Vecka 8 och 10-13: MOM2 - Upplägg

4. Bild

En kollage-bild definieras/ väljs tillsammans med LL-lärare. Kollagebilden består av ett fotografi från gatunivå som visar på ditt tillägg i stadsbilden (kan vara en rendering, teckning, modellfoto, målning). Samma bild formateras så att den fungerar i tre olika format och media, A, B och C. Bilden ska kommunicera projektets huvudsakliga ide och kvalite.

Format A.

Bilden skrivs ut i A2 storlek och hängs upp till genomgången av MOM2. Upplösning 150 dpi.

Format B. *

1 st tvärsidigt A5-kort, "Analoga augmented reality-kort", skrivs ut i ett ex till genomgången av MOM2. Dessa trycks senare i större upplaga till utställningen, 50-100 st per projekt.

För korten kommer det att finnas en årskursgemensam mall som har:

- Upplösning 150 dpi
- Utfallande fram och baksida
- Framsida med plats för kollage-bilden
- Karta på kortets baksida där punkten från vilken bilden är tagen är markerad samt i vilken riktning fotografiet är taget
- Kort projektbeskrivande text, 500 tecken (inkl. blanksteg) vilket motsvarar ca 80 ord, samt projektitel och förslagsställarens namn

Korten sparas på k-servern i mappen som heter UtställningMOM2 enl. följande princip LLX_Namn_Efternamn_Kort2030_Datum.pdf

Format C. *

Projektionsbild. Bilden läggs in i en årskursgemensam layout mall och sparas i en upplösning och storlek som passar projektionen på Kulturhuset. Mer info om detta senare.

Projektionsbilden sparas på K-servern i mappen som heter UtställningMOM2 enl. följande princip LLX_Efternamn_Namn_Projektionsbild_Datum.pdf

5. Urval från MOM1

Under första momentet i projektet har du fått prova på olika sätt att närma dig ett bostadsprojekt. Se MOM1 som en godispåse där du plockar de delar som passar dig och

din ide. Inkludera de delar och metoder som är relevanta för dig i redovisningen av MOM2.

Schema

V. 8

- M Intro kl. 9.00-10.00, därefter handledning med lärare
- O Handledning, lärare på ritsal
- T Ritsalsarbete
- F Ritsalsarbete

V. 9 Konstvecka

V.10

- M Ritsalsarbete
- O Handledning, lärare på ritsal, 9-12, 14.30-17?
- T Ritsalsarbete, 13-16
- F Pin up med lärare

V.11

- M Ritsalsarbete
- O Handledning, lärare+konstruktör på ritsal
- T Ritsalsarbete 13-16
- F Handledning, lärare på ritsal

V.12

- M Ritsalsarbete
- O Pin up med lärare+konstruktör
- T Ritsalsarbete 13-16
- F Handledning, lärare på ritsal

V.13

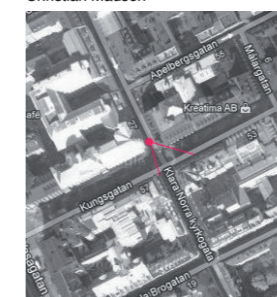
- M Hängning senast 17.00
- T Kritik och examination MOM2
- O Kritik och examination MOM2

Snickerikurs enl. senare schema.

Studiebesök och annat specifikt för lärarlagen kommer att meddelas av LL-lärarna.

The Doobidoo
Christian Madsen

Wdedwd wedwd dedwe dwdw eded qdwd dw ded qed edwdwdew edwedwe dwd qdwd wedwdedw edw edwdwd wedwd wed wdwded wd wdwded d wedwew edwd dwd dw w fwe dw dw edw edwedwedwed wed sw dw edwe dwdw dweedw ded wd wdwd edw edw wedwed wdwded wd wd dwd we edwedw edw dw

Wdedwd wedwd dedwe dwdw eded qdwd dw ded qed edwdwdew edwedwe dwd dwd wedwdedw edw edwdwd wedwd wed wdwded wd wdwded d wedwew edwd dwdw eded qdwd dw ded qed edwdwdew edwedwe dwd wedwdwedw edw edwdwd wedwd wed wdwded wd wdwded d wedwew wdwded wedwd dedwe dwdw eded qdwd dw ded qed edwdwdew edwedwe dwd wedwdwedw edw edwdwd wedwd wed wed eded qdwd dw ded qed edwdwdew edwedwe dwd wedwdwedw edw edwdwd. (800 teck ink blanksteg 150 ord)

text som förklarar hur man hitta ditt och hur man ska använda kortet?

Skiss på A5 kort, fram och baksida.

Vecka 8 och 10-13: MOM2 - Referenser

Arkitekt

- 1 Jean Nouvel
- 2 Jose Antonio Corderch
- 3 Ernö Goldfinger
- 4 Diener & Diener
- 5 Mies van der Rohe
- 6 Dogon people
- 7 Rickardo Bofill
- 8 MVRDV
- 9 Herzog & de Meuron
- 10 David Adjaye
- 11 Giuseppe Terragni
- 12 Le Corbusier
- 13 Michelozzo di Bartolomeo
- 14 Atelier 5
- 15 Le Corbusier
- 16 Rem Koolhaas
- 17 Charles Eames
- 18 Tadao Ando
- 19 Herzog & de Meuron
- 20 -
- 21 Aldo Rossi
- 22 Sverre Fehn
- 23 Eileen Gray
- 24 Andrea Palladio
- 25 Lacaton & Vassal
- 26 UN Studio
- 27 Pierre Chareau
- 28 Livio Vacchini
- 29 Adolf Loos
- 30 Richard Jost and Ant Farm
- 31 Louis I. Kahn
- 32 Léonie & Charles-Edouard Geisendorf
- 33 John Wood, the Younger
- 34 Konstantin Melnikov
- 35 Sven Markelius
- 36 Kay Fisker
- 37 -
- 38 Charles Correa
- 39 Robert Konieczny
- 40 Barbican estate building
- 41 Evolution - Myror, större delen av världen
- 42 MVRDV
- 43 -
- 44 Sigurd Lewerentz
- 45 Glen Murcutt
- 46 Evolution - getingar, större delen av världen

Projektamn, plats

- Nemasus, Nimes
Edificio De Viviendas en la Barceloneta, Barcelona
Goldborne Road W10, London
Kattendijkdok Residential Buildings, Antwerpen
Farnsworth House, Chicago
Dogon villages, Mali
Walden 7, Barcelona
Wozoco Apartments, Amsterdam
Rudin House, Leymen
Dirty House, London
Casa Giuliani Frigeri, Como, Italien
Atelier Ozenfant, Paris
Medici Palatset, Florence
Siedlung Halen, Schweiz
L'Unité d'habitation, Marseille
Maison á Bordeaux, Bordeaux
Case Study House No. 8, Los Angeles
Azuma House, Osaka
Schützenmattstraße, Basel
Hutong, Beijing
Gallaratese 2, Milano, Italien
Schreiner House, Oslo
Tempe á Pailla, Castellar
Villa Rotunda, Vicenza
Latapie House, Floirac, France, 1993
Mobius House, Het Gooi
La Maison de Verre, Paris
Vacchini House, Costa Tenero
Tristan Tzara House, Paris
The house of the century, Texas
Esherick House, Philadelphia
Radhus Riksrådsvägen, Skarpnäck, Stockholm
The Royal Cencent in Bath, Bath
Melnikov House, Moskva, 10 Krivoarbatsky Pereulok
Kollektivhus, John Erikssongatan 6, Stockholm
Hornækshus, Köpenhamn
Parstuga, Sverige
Kanchanjunga apartments, Bombay/Mumbai, Indien
Safe House, utanför Warszawa
Chamberlin, Powell och Bon, London
Myrstack
Zilodam, Amsterdam
Catal Huyuk, Turkiet
Villa Edstrand, Falsterbo
Short House, Kempsey
Getingbo

Vecka 8 och 10-13: MOM2 - Referenser

47	Cloud9	Villa Bio, Llers
48	BIG	The Mountain, Köpenhamn
49	Shigeru Ban	Curtain Wall House, Tokyo
50	Neil Denari	High Line 23, New York
51	John Hejduk	Wall House 2, Groningen
52	Pugh & Scarpa	Bergamot Artist Lofts, Santa Monica
53	Masaki Endoh & Masahiro Ikeda	Natural Ellipse, Tokyo
54	Kazuyo Sejima	Okurayama Apartments, Tokyo
55	Frank Lloyd Wright	Ennis House, Los Angeles
56	Tadao Ando	4x4, Kobe
57	UN Studio	Villa NM, New York
58	Sanaa	Moriyama House, Tokyo
59	R&Sie	Imlostinparis, Paris
60	Cloud9	Villa Nurbs, Empuriabrava
61	Suppose Design Office	House in Moriyama, Moriyama
62	Oscar Niemeyer	Copan Apartment Building, São Paulo
63	Charles & Margret Mackintosh	Forentine Terrace, Glasgow
64	Sir Joan Soanes	Own home, London
65	Kisho Kurokawa	Nakagin Capsule Tower, Tokyo
66	Evolution - Svalor, större delen av världen	Svalbo
67	MVRDV	Mirador, Madrid
68	Backström & Reinius	Punkthus, Danviksklippan, Stockholm
69	Charles Back	Goat Tower, Sydafrika
70	Erik Friberger	Däckshusen i Kallebäck, Göteborg
71	Lacaton&Vassal	Transformation of Housing Block, Paris, Tour Bois le Prêtre
72	Hakka and Minnan people	Tulou, Fujian Provinsen
73	Antti Lovag	Palais Bulle, Cannes
74	MVRDV	Markthalle, Rotterdam
75	Atelier Bow wow	Nora House, Sendai
76	David Adjaye	SJW House, London
77	Sky House	Kiyonori Kikutake, Tokyo
78	Staffan Berglund	Villa Spies, Torö, Stockholm
79	Trädgårdsmästarfågel	Trädgårdsmästarfågelbo, Nya Guinea
80	Georg Varhelyi	Skivhus, Björkhagen, Stockholm
81	Luis Barragán	Francisco Gilardi House Tacubaya, Mexico
82	Atelier Bow Wow	Atelier Bow Wow House, Tokyo
83	Lacaton&Vassal	Private House in Bordeaux, Bordeaux, France, 1999
84	Sou Fujimoto	Tokyo Apartments, Tokyo
85	Lars Spuybroek	Maison Folie, Lille
86	Urban Space Management	Container City, London
87	Gerrit Rietveld	Schroder House, Utrecht
88	John Lautner	The Chemosphere, Los Angeles
89	-	Kawloon Walled City, Hong Kong
90	R&Sie	Spidernethewood, Nîmes
91	OMA - Rem Koolhaas	Nexus World Housing, Fukuoka
92	Coop Himmelb(l)au	Schlachthausgasse, Wien
93	Peter Eisenman	House 2, Hardwick, Vermont
94	Antoni Gaudi	Casa Batllo, Barcelona, 1905
95	Peter Märkli	Single-family Houses, Sargans, Schweiz

Vecka 8 och 10-13: MOM2 - Referenser och uppmätning

96	Wiel Arets	Apartment-Tower, KNSM-Island, Amsterdam
97	Sou Fujimoto	House N, Oita, Japan
98	C F Hansen	Vilhelmsdal, Strandvejen 91, Köpenhamn
99	Solano Benitez	Casa Abu & Font, Asunción, Paraguay
100	Giuseppe Terragni	Novocomum, Como, Italien
101	Aldo Rossi	Single-family Houses, Mozzo, Italien
102	Ralph Erskin	Lådan, Drottningholm
103	Anders Wilhelmsson	Mariastaden, Helsingborg
107	Bengt Edman	Villa Göth, Partille, Göteborg
108	Claude Parent	Maison Drusch, 1963
109	Alex Won & Partner	Pencil Tower, Fullic Court Building
110	West 8	Borneo Sporenburg, Amsterdam
111	Gary Chang	Suitcase House, The Commune by the Great Wall, China
112	Morphosis	2-4-6-8 House, Venice, California
113	Gunnar Asplund	Villa Snellman

Uppmätning av egen bostad

Denna uppgift är LL-specifik. Dina lärare kommer att informera dig ifall den ingår i ert LL-specifika upplägg eller inte.

Beskrivning av uppgift

Mät och rita upp er egen bostad i plan och sektion i skala 1:50. Tänk på att för att minska felmarginalen så är det bra att mäta upp huvudmått (huvudmått kan enkelt beskrivas som de längsta måtten i en kedja, till exempel vägg till vägg, för att sedan delas in i mindre delmått till fönster etc). För ytterligare info om måttsättning se Arkitektens Handbok. Skriv gärna ner när din bostad byggdes och om ni känner till arkitekten samt var bostaden ligger.

När ni bestämt vad ni ska mäta upp ska ni hämta ritningar på stadsbyggnadkontoret (Tekniska nämndhuset Fleminggatan 4). Använd denna ritning som guide när ni mäter. Det händer ibland att de verkliga måtten inte helt överensstämmer med måtten i de ritningar Stadsbyggnadskontoret har arkiverade. Om ni inte hittar ritningen så räcker det med er egen uppmätning.

För att underlätta mätarbetet kan ni arbeta i par (men man kan också välja att arbeta på egen hand). Hur ni väljer vems bostad ni ska rita får ni resonera er fram till i respektive grupp. Men båda ska göra varsin ritning. Ni delar själva in er i grupper om två (eller tre, om det blir ojämn fördelning). Om bostaden är av mindre art, till exempel ett studentrum eller liten lägenhet mäts hela bostaden. Om rumsligheten man nyttjar som bostad är en del av ett större sammanhang, till exempel en villa eller liknande, så mät rummet med relevant omgivning. Det kan till exempel vara så att hallen utanför är en påtaglig och känslomässig del av "bostaden" eller rummet ni ritar. Då är det viktigt att den syns i ritningen. För att få en relation till måtten ni ritar ska ni även rita in era egna kroppar i ritningen. Det är viktigt att kroppens mått är korrekta och stämmer överens med de övriga måtten i ritningen. Naturligtvis ska fönster och andra betydelsefulla detaljer ritas.

Vecka 16: MOM2 - Utställning

Bakgrund

Idén med att förlägga utställningen av vårens projekt "Fler bostäder i Stockholm City!" på Kulturhuset är att vi i årskurs 1 som studenter och blivande arkitekter ska få möjligheten att kommunicera våra ideer utanför skolans väggar. Att vi med våra projekt skall föra en dialog med inte bara andra arkitekter utan även med den bredare allmänheten.

Komponenter

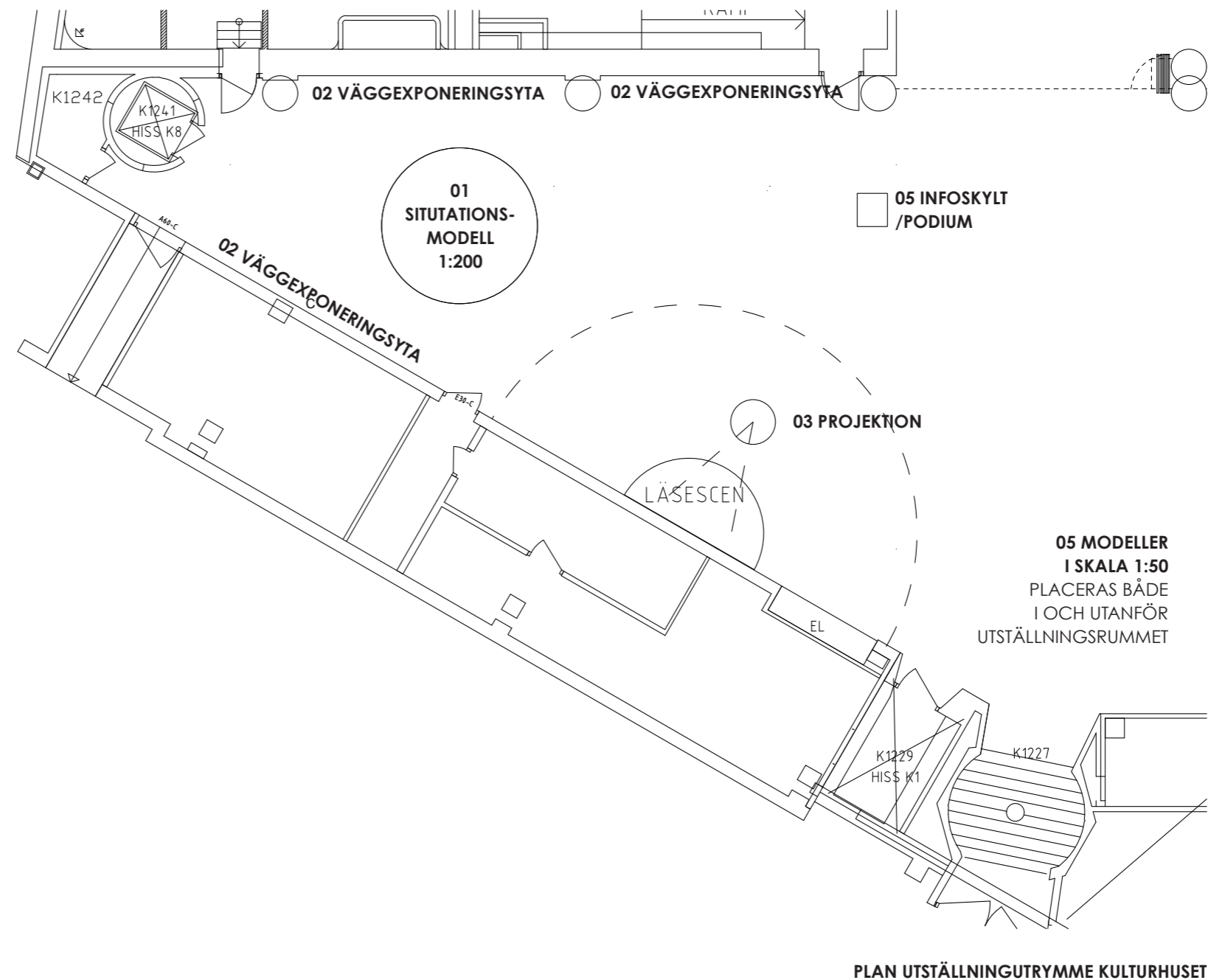
- 01 Situationsmodell med projektmodeller i skala 1:200
- 02 Vägge exponering, uppdelat per LL
 - rubrik & text för varje LL-fokus
 - situationsplan med LL:ets projekt
 - dubblesidiga projektkort i A5-format
- 03 Väggsprojektion med collagebilderna samt manifest
- 04 Modeller i skala 1:50
- 05 Informationsskylt/podium

Deltagande

Utställningen sker under projekttid och deltagande i utställningen är obligatorisk. Alla studenter bidrar i sista veckan på Kulturhuset med utställningskomponenter från MOM2 samt vid punktinsatser enligt senare instruktioner från utställningskommittén.

Observera att samtliga av komponenterna till utställningen tillhör inlämningskraven för MOM2. Det digitala materialet till A5-korten ska lämnas in på K-servern senast tisdag 26 mars. Två modeller/student ska medverka i utställningen (i två skalor, 1:200 & 1:50). Varje student ansvarar för transport av de egna modellerna till och från Kulturhuset samt för eventuell reparation av dem inför och under utställningen.

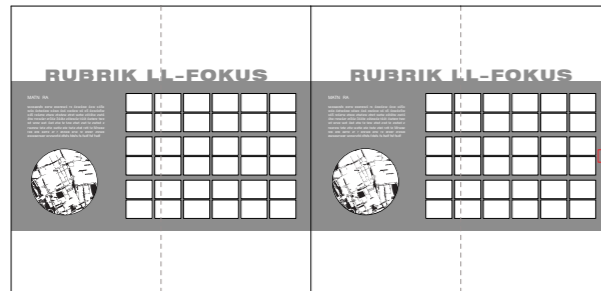
Försäkring av modeller står varken skolan eller Kulturhuset för. Vänligen kontrollera att din hemförsäkring täcker detta.

Vecka 16: MOM2 - Utställning

01 Situationsmodell och projektmodeller i skala 1:200
Modeller av samtliga projektförslag ställs ut i en gemensam platsmodell i skala 1:200. (Varje lärarlag kommer att bidra med att producera en del av platsmodellen i snickarkursen med Anna)
För att underlätta läsning och orientering för betraktaren ska de individuella modellerna färgkodas, detaljerad beskrivning enligt senare info.

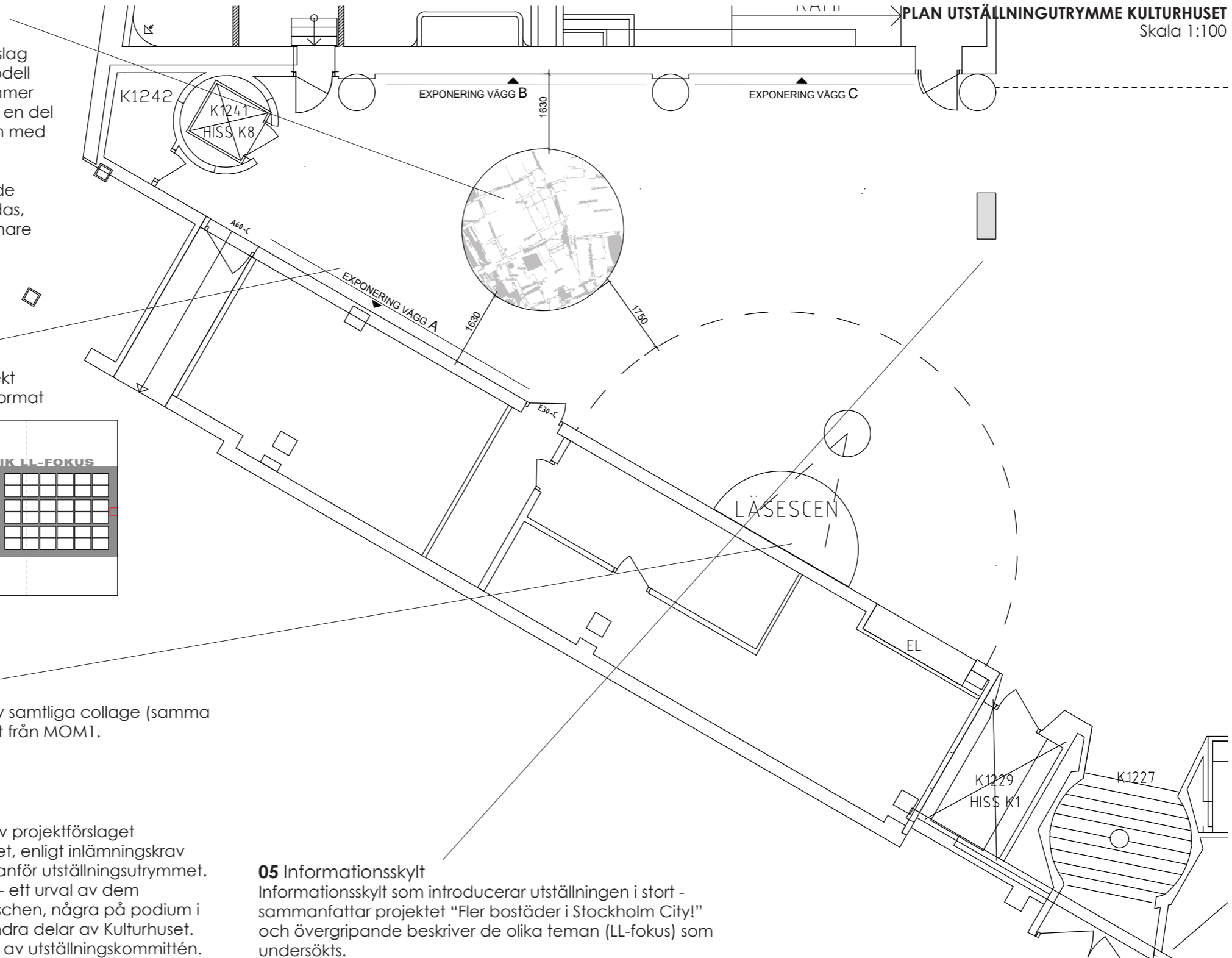
02 Väggeponering:
- rubrik & text för varje LL-fokus
- situationsplan med LL:ets projekt
- dubblesidiga projektkort i A5-format

03 Projektion på vägg:
Väggprojektion med bildspel av samtliga collage (samma som på A5 korten) och manifest från MOM1.

04 Modeller i skala 1:50
En modell/student i skala 1:50 av projektförslaget (alternativt ett utsnitt av förslaget, enligt inlämningskrav MOM2) placeras både i och utanför utställningsutrymmet. Exakt plats är ej ännu bestämd - ett urval av dem kommer att placeras i fönsternischen, några på podium i biblioteket, alternativt även i andra delar av Kulturhuset. Modellernas placering bestäms av utställningskommittén.

05 Informationsskylt
Informationsskylt som introducerar utställningen i stort - sammanfattar projektet "Fler bostäder i Stockholm City!" och övergripande beskriver de olika teman (LL-fokus) som undersökts.

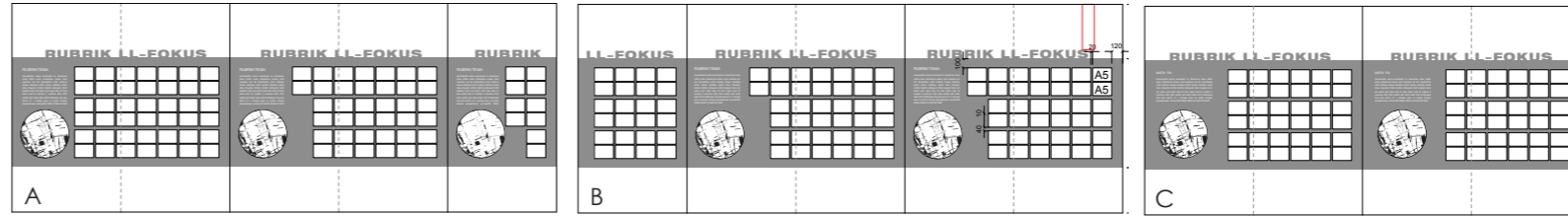

Vecka 16: MOM2 - Utställning

Väggexponering

Varje lärarlag kommer tilldelas en väggyta om 1100x2400.

Färkodningsprincip på kortens framsida och situationsplaner på samma vis som på modellerna, detaljerad beskrivning enl senare.

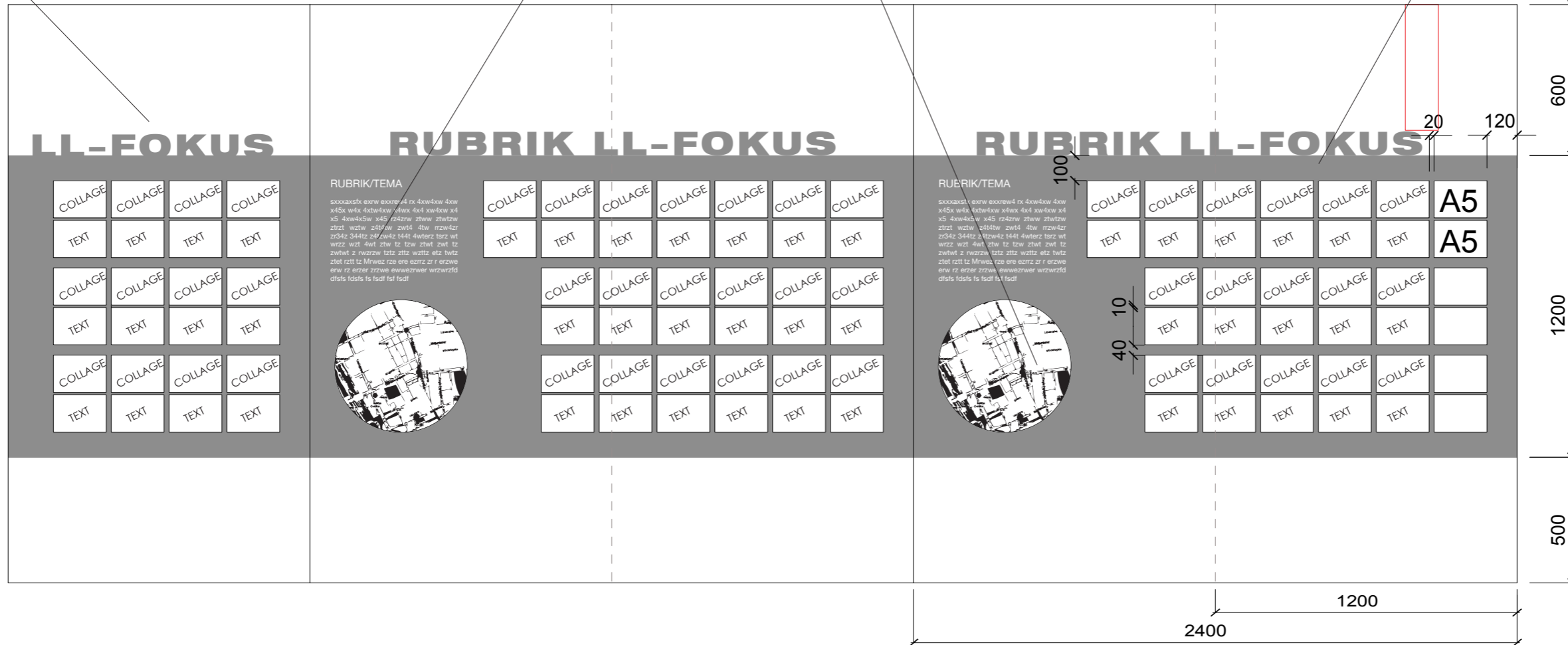

Situationsplan
Situationsplan på hela området men på vilken endast det egna lärarlagets projektförslag markeras.

Text
Kort text som beskriver lärarlagets tema och summerar väsentliga delar av undersökningarna under projektets gång.

A5-kort ("Analoga augmented reality-kort")
Dubbesidiga projektkort i A5-format för varje projekt (kommer att tryckas, layout enl inlämningskrav MOM2) placeras enligt nedan, där de två sidorna hängs ovanpå varandra. Ovan, framsida med collagebild. Dessa kort är hållslagna och hängs upp i buntar. Besökarna kan ta med sig kort, gå till platsen och uppleva det "live". Nedan, A5-kortets baksida innehållande rubrik, namn, beskrivande text & karta är fastmonterat på väggen.

Rubrik
Lärarlagets rubrik.
Typsnitt, format och utförande enligt senare instruktion.

ELEVATION VÄGGYTA B
Skala 1:20

Vecka 17-20: MOM3 - Upplägg

Lärandemål

04 Integrera de byggtkniska grunderna i din arkitektur med avseende på klimat, kraftflöden, stabilitet, stomme, material, schakt, kommunikation, installation och brand. MOM3

Beskrivning av uppgiften

Ni ska under dessa fyra veckor få en övergripande introduktion till byggnadens klimat, kraftflöden, stabilitet, stomme, material, schakt, kommunikation, installation och brand. Dessa veckor kommer att karaktäriseras av intensiv informationsmatning med uppgifter som direkt skall kopplas till ert eget projekt. Momentet ingår i AT-kursen och kommer att samexamineras mellan AT och A11P3B.

Veckorna strukturerats in i tre huvudområden:

- Skelett (stomme)
- System (installationer)
- Skinn (material och klimatskal)

Ni skall inom varje delmoment göra övningar som har som mål att överföras in i det egna projektet. Ni kommer inte behöva rita och detaljera om hela ert projekt - materialet som genereras är i stället en komplettering till det befintliga förslaget.

Ni skall besvara de kommande uppgifterna genom att generera ritningar, diagram, text och modeller som komplement till tidigare projekt.

Beskrivning av metoden

Kunskapsinsamling via:

- Föreläsningar - enl senare spec.
- Seminarier- enl senare spec.
- Studiebesök- enl senare spec.

Inlämningskrav

Schema för slutkritiken delges senare.

Skelett:

- Modell
- Diagram och ritning
- Analys av byggnadsreferens

System:

- Modell
- Diagram och ritning
- Analys av byggnadsreferens

Skinn:

- Modell
- Diagram och ritning
- Analys av byggnadsreferens

Representationsformat

En liggande A1 plansch där materialet från inlämningskravet redovisas. Materialet skall sammanstämmas grafiskt med presentationen från MOM2.

Beskrivning av genomgång och examination v 20

Delges vid senare tillfälle.

Vecka 21: MOM4 - Upplägg

Lärandemål

07 Reflektera över och utvärdera sitt resultat och sin arbetsprocess samt sammanställa det i en portfölj tillsammans med sina andra projekt från året.

Beskrivning av uppgiften

Vecka 22 består av sammanställning och utvärdering av portfölj, samt reflektion av densamma med en lärare.

Portföljen skall vara kronologiskt eller tematiskt organiserad. Den ska innehålla allt (!) material från projekt A11P1B, A11P2B och A11P3B. Portföljen ska vara fysisk. Längst bak i portföljen ska varje student lägga ett A5-kuvert med LL, namn och kontaktinfo skrivet på framsidan.

Examination

Moment 4 examineras utifrån följande delar:

- Närvaro på föreläsning om grafisk form och kommunikation (ligger tidigare under terminen).
- Närvaro på portföljhandledning med LL-lärare
- Utställning av den egna portföljen
- Utvärdering av den egna portföljen
- Utvärdering av två andra portföljer
- Reflektion av portföljen tillsammans med en LL-lärare

Schema

Måndag

09-12 Arbete med portfölj alt. ATH (se sep. schema)
13-17 Portföljhandledning med en LL-lärare, 20 min per student. Innan denna handledning skall portfölj införskaffas eller tillverkas och ALLT! material från projekt A11P1B, A11P2B och A11P3B organiseras in i denna. Utifrån sammanställt material diskuterar student och lärare innehållets kvaliteer, format, struktur och ordning. Hur kommuniceras ditt arbete, process och dina projekt på bästa sätt i en fysisk portfölj?

Tisdag

09-17 Arbete med portfölj alt. ATH (se sep. schema).

Onsdag

09-17 Arbete med portfölj alt. ATH (se sep. schema).

Torsdag

09-12 Färdigställande av portfölj alt. ATH (se sep. schema).
13-15 Kl. 13 ställs portföljen ut i resp. sal (meddelas minst en vecka innan). Därefter sker utvärdering av två andra valfria portföljer (försök att välja portföljer i ett annat lärarlag). Sätt en klisterlapp på portföljens framsida när du är klar. Om en portfölj redan har två klisterlappar så ska du inte utvärdera den - välj en annan. Viktigt då alla studenter ska få två utvärderingar var! Se beskrivning av tillvägagångssätt nedan.
15-17 Utvärdering av den egna portföljen. Se beskrivning av tillvägagångssätt nedan.

Fredag

09-12 Reflektion av portföljen och utvärderingarna tillsammans med en LL-lärare alt. ATH (se sep. schema)
13-17 Reflektion av portföljen och utvärderingarna tillsammans med en LL-lärare alt. ATH (se sep. schema)
20 minuter per student. Exakta tider får ni av era LL-lärare. Ta med portföljen, din egen utvärdering och dina kollegors två utvärderingar till reflektionen.

Utvärdering av två andra portföljer

Utvärderingen är två timmar lång, en timme per portfölj och består av två delar. Första delen är en utvärderingsblankett som ni kommer att få tilldelade och den andra är en SWOT-analys.

Båda dessa ska vikas och stängas/ klistras så att endast portföljägaren kan läsa innehållet. Därefter läggs de i A5 kuvertet som ligger längst bak i portföljen.

Glöm inte att skriva ditt namn och kontaktinfo samt sätta fast ett klistermärke på portföljens framsida när du är klar!

Utvärdering av den egna portföljen

Du har nu sammanställt, strukturerat och ordnat ditt arbete från de tre projekten i åk1 i en portfölj. Du kan ha valt att visa ditt arbete kronologiskt eller tematiskt. Oavsett ska du nu välja och markera sidor eller delar av en sida som på bästa sätt representerar examinationskriterierna nedan. Detta görs med post-it lappar (se fill att de sitter ordentligt - lägg gärna under plastfickan om sådan finns). Skriv examinationsmålets nummer och bokstav på post-it lappen. Du ska även beskriva dina val. Beskrivningarna

ska få plats på 1/2 A4 sida per punkt. Glöm inte att skriva examinationsmålets nummer och bokstav samt ditt namn på varje ark.

08A. Arbetsprocess. Markera och beskriv den mest intressanta arbetsprocessen i ditt portföljmaterial (utfallet är inte relevant i detta fall, fokusera på processen, tex verktygsval och tillvägagångssätt/ metod) 1/2 A4
08B. Frågeställning. Markera och beskriv den mest intressanta frågeställningen i ditt portföljmaterial (även i detta fall är inte utfallet relevant, fokusera på att hitta den mest originella frågeställningen i något av dina projekt - finns det något unikt och spännande som du har tittat på och undersökt?) 1/2 A4

09. Representationer. Välj och förklara valet av följande material (max 1/2 A4 per punkt):

- A. En ritning som genomsyras av projektets ide.
- B. En bild som genomsyras av projektets ide.
- C. Ett modellfoto som genomsyras av projektets ide.
- D. En text som på bästa sätt representerar projektets ide.
- E. En skiss som på bästa sätt representerar projektets ide.
- F. En grafisk lay-out som genomsyras av projektets ide.

10. Arkitektoniska kvaliteer och undersökande.

Välj ut det mest spännande rummet bland dina projekt och beskriv dess kvaliteer. Lista de tre huvudparametrar som du har justerat, dragit i för att komma till den valda rumsliga kvaliteten. Är det något ytterligare, som du nu i efterhand skulle vilja stretcha, lägga till, ta bort, ändra, för att ytterligare förstärka rummet?

11. SWOT-analys. Slutligen ska du göra en SWOT-analys över din portfölj. (StrengthWeaknessesOpportunitiesThreats)

Vecka 4: Problemformulering

Fortsättning från föregående sida.

"In the home the intricate relations between architecture, gender and domesticity become visible. 'Negotiating Domesticity' investigates the many and complex themes evoked by the interconnections between these terms. Topics covered include famous as well as less well-known architectural examples and architects, which are explored from sociological, anthropological, philosophical and psychoanalytical approaches. The authors explore the relationships between modern domestic spaces and sexed subjectivities in a broad range of geographical locations of Western modernity. This richly interdisciplinary work presents architects and postgraduate students with an in-depth exploration of domesticity in the modern era."
-Amazon

Arkitekturböcker:

- Green architecture for the future, Frontiers of Architecture II, Louisiana Museum of Modern Art
-
- Total Housing, Alternatives to Urban Sprawl, <http://www.actar.com/totalhousing/lookonbook.html>

Filmtips, web:

- Tim Jackson, http://www.ted.com/talks/lang/en/tim_jackson_s_economic_reality_check.html
- http://www.ted.com/talks/lang/en/carolyn_steel_how_food_shapes_our_cities.html
- http://www.ted.com/talks/carlo_ratti_architecture_that_senses_and_responds.html
- Mitchell Joachim: Don't build your home, grow it!, http://www.ted.com/talks/mitchell_joachim_don_t_build_your_home_grow_it.html
- Totnes town, <http://www.transitiontowntotnes.org/home>
- Historiska tillbakablickar från SVT play: Arkitekten berättar http://svtplay.se/v/1393134/oppet_arkiv/goda_bostader_fostra_goda_medborgare?cb,a1364145,1,f,103215/pb,a1364142,1,f,103215/pl,v,,1393142/sb,k103213,3,f,103215
- Story of Stuff

Filmtips, spelfilm:

- Blade Runner (1982)
- Psalmer från Köket (2003)
- Slumdog Millionaire (2008)
- Avatar (2009)

Extra läsmaterial:

- Den globala kapitalismens rum, David Harvey, utgiven av Tankekraft Förlag 2011, om urbaniseringen och kapitalackumulationens dynamik, "David Harvey is a leading proponent of the idea of the right to the city." - Wikipedia, <http://comment.rsablogs.org.uk/2010/06/28/rsa-animate-crisis-capitalism/>
- The Shock Doctrine, bok av Naomi Klein, på TED finns också ny föreläsning om "BP oil spill in the Gulf of Mexico", www.ted.com/talks/naomi_klein_addicted_to_risk.html eller sök på nätet - finns mycket material

Föreläsningar tillägg 2013:

- Professor Göran Cars, KTH
- Tekn. dr Alexander Stähle, Spacescape
- Borgarråden Per Ankersjö (c) och Tomas Rudin (s)
- Bostadsmarknadsministern Stefan Attefall och Socialdemokraternas bostadspolitiska talesperson Veronica Palm
- Basurama

Vecka 4: Problemformulering

Scenariogrupp A

LL1:I Lovisa Bondeson
Fredrik Gärdhammar
Elin Pantzare
Jakob Lundkvist
Jenny Wahlgren

LL2:II André Eriksson
Lana Karat
Wim Wiklund
Jerker Österlind
Adnan Gacanan

LL3:III Linnea Eriksson
Nils Gustafsson
Emil Wadeskog
Johanna Permert
Kajsa Blohm

LL4:IV Mattias Floxner
Kajsa Larsson
Samuel Ramnek
Hanna Sander
Carl Johan Casseberg

Scenariogrupp B

LL5:I Lisa Andreasson
Paul Dreiman
Joel Larsvall
Goran Rashid
Charlotte Vibegaard

LL1:II Johanna Appelgren
Johan Holmgren
Josefin Nord
Ida Thunström
Kristoffer Dahl

LL2:III Gabriella Jakobsson
Josefine Ylivainio
Lamija Perenda
Aksel Klintmalm
Petter Holm

LL3:IV Sara Deurell
Ellinor Eklund
Jesper Mührer
Johanna Tuulse
Fredrik Jönsson
Matilda Andersson

Scenariogrupp C

LL4:1 Anna Eriksson
Anton Huhn
Olof Löfvenberg
Irmeli Magnusson
Malin Valuskova

LL5:II Tove Freijj
Hanna Sandborgh
Daniel Zellin
Filip Forsberg

LL1:III Silja Siikki
Gustaf Nettelblad
Hanna Heinze
Arvid Hansson

LL2:IV Charlotte Imberg
Emil Karlsson
Pawel Tomczyk
Sophie Wehtje
David Hagberg
Mika Blomberg

Scenariogrupp D

LL3:I Victor Da Silva
Mira Glowinkowska
Johnas Kvarnlöf
Malena Lope
David Selander
Petter Wallin

LL4:II Therese Antman
Helena Hoas
Gabriel Jonsson
Buster Rönngren
Paola Wennerholm

LL5:III Klara Andersson
Johannes Hultman
Karl Lindstrand
Sarah Sjölander
Emma Erikson

LL1:IV Mattias Pedersen
Petronella Mill
Torbjörn Hirsch
Filiz Coskun
Helene Boström

Scenariogrupp E

LL2:1 Burvall Axel
Gustafsson Mimmi
Karjalainen Sabina
Knochenhauer Gustav
Musat Marylou
Star Jacob

LL3:II Ekman Ludvig
Eriksson Amanda
Lindvall Susanna
Rovira Marcelo
Wennmyr Hugo

LL4:III Granholm Hanna
Näslund Emilie
Romedahl Johanna
Ulveson Adam

LL5: IVDruml Kaspar
Klefbom Helena
Policer Patricia
Sidenvall Jacob
Ailert Sebastian